

MF banka a.d. Banja Luka

**Финансијски извјештаји
за годину која се завршава
31. децембра 2016. године и
Извјештај независног ревизора**

САДРЖАЈ

	Страна
Извјештај независног ревизора	1
Финансијски извјештаји:	
Биланс успјеха	2
Биланс стања	3
Извјештај о промјенама на капиталу	4
Биланс токова готовине	5
Напомене уз финансијске извјештаје	6 – 48

ИЗВЈЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Надзорном одбору и акционарима MF banke a.d. Banja Luka

Извршили смо ревизију приложених финансијских извјештаја (страна 2 до 48) MF banke a.d. Banja Luka (у даљем тексту "Банка"), који обухватају биланс стања на дан 31. децембра 2016. године и одговарајући биланс успеха, извјештај о промјенама на капиталу и биланс токова готовине за годину која се завршава на тај дан, као и преглед значајних рачуноводствених политика и друге напомене уз финансијске извјештаје.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Руководство је одговорно за састављање и објективну презентацију ових финансијских извјештаја у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске, прописима Агенције за банкарство Републике Српске који регулишу финансијско извјештавање банака, као и за интерне контроле које руководство сматра неопходним за састављање финансијских извјештаја који не садрже погрешне информације од материјалног значаја, настале услед криминалне радње или грешке.

Одговорност ревизора

Наша одговорност је да изразимо мишљење о приложеним финансијским извјештајима на основу обављене ревизије. Ревизију смо обавили у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске и стандардима ревизије примјењивим у Републици Српској. Ови стандарди налажу усаглашеност са етичким принципима и да ревизију планирамо и обавимо на начин који омогућава да се, у разумној мјери, увјеримо да финансијски извјештаји не садрже погрешне информације од материјалног значаја.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима у финансијским извјештајима. Избор поступака зависи од ревизорског просуђивања, укључујући процјену ризика материјално значајних грешака садржаних у финансијским извјештајима, насталих услед криминалне радње или грешке. Приликом процјене ових ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за састављање и фер презентацију финансијских извјештаја у циљу осмишљавања најбољих могућих ревизорских процедура, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерних контрола правног лица. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика и вредновање значајнијих процјена које је извршило руководство, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и одговарајући и да обезбјеђују солидну основу за изражавање нашег мишљења.

Мишљење

По нашем мишљењу, финансијски извјештаји приказују истинито и објективно, по свим материјално значајним питањима, финансијски положај MF Banke a.d. Banja Luka на дан 31. децембра 2016. године, као и резултате њеног пословања и токове готовине за годину која се завршава на тај дан у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске и прописима Агенције за банкарство Републике Српске који регулишу финансијско извјештавање банака.

Бања Лука, 23. март 2017. године

Овлашћени ревизор
Мирко Илић

БИЛАНС УСПЈЕХА

За годину која се завршава 31. децембра 2016. године
(У хиљадама BAM)

	Напомена	Година која се завршава 31. децембра 2016.	Година која се завршава 31. Децембра 2015.
Приходи по основу камата	5	23,345	19,357
Расходи по основу камата	6	(7,297)	(7,624)
Нето приход по основу камата		16,048	11,733
Приходи по основу накнада и провизија	7	3,623	2,716
Расходи по основу накнада и провизија	8	(653)	(671)
Нето приход по основу накнада и провизија		2,970	2,045
Остали приходи пословања	9	613	514
Остали расходи пословања	10	(10,118)	(9,382)
Курсне разлике, нето		19	44
Резервисање за потенцијалне губитке, нето	11	(6,096)	(2,482)
Добитак из пословања прије опорезивања		3,436	2,472
Порез на добит	12	(475)	(246)
Нето добитак текуће године		2,961	2,226
Остали укупни резултат		-	-
Укупан резултат за обрачунски период		2,961	2,226
Зарада по акцији:			
- Обична зарада по акцији (у BAM)	24	7.25	7.12

Напомене на наредним странама чине саставни
дио ових финансијских извјештаја.

Ови финансијски извјештаји су усвојени од стране Управе Банке, дана 6. марта 2017. године.

Потписано у име MF banke a.d. Banja Luka:

Сандра Лонцо
Директор

Ениса Боснић
Руководилац службе рачуноводства и извјештавања

БИЛАНС СТАЊА
На дан 31. децембра 2016. године
(У хиљадама ВАМ)

	<u>Напомене</u>	<u>31. децембар 2016.</u>	<u>31. децембар 2015.</u>
АКТИВА			
Новчана средства и средства код Централне банке	13	48,951	56,684
Средства код других банака	14	2,457	1,453
Кредити пласирани комитентима	15	212,421	180,863
Некретнине и опрема	16	6,114	1,564
Нематеријална улагања	16	164	210
Обрачуната камата и остала актива	17	2,782	2,128
Укупна актива		272,889	242,902
ПАСИВА			
Депозити банака	18	-	1
Депозити комитената	19	198,370	162,729
Обавезе по кредитима	20	18,189	30,684
Субординирани дуг	21	6,845	3,912
Остала пасива	22	7,936	7,009
Резервисања за бенефиције за запослене и остале потенцијалне обавезе	116)	144	123
Укупне обавезе		231,484	204,458
Капитал			
Акцијски капитал	23	40,841	40,841
Резерве капитала	23	-	795
Резерве за кредитне губитке	23	62	62
Акумулирана добит/(губитак)		502	(3,254)
Укупан капитал		41,405	38,444
Укупна пасива		272,889	242,902
Потенцијалне и уговорене обавезе	25	20,479	14,098

Напомене на наредним странама чине саставни
дио ових финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА НА КАПИТАЛУ

За годину која се завршава 31. децембра 2016. године
(У хиљадама BAM)

	Акцијски капитал	Резерве капитала	Недостајуће резерве за кредитне губитке	(Акумулирани губитак)/ Акумулирани добитак	Укупно
Стање, 1. јануара 2015. године	28,000	795	62	(5,480)	23,377
Нето добитак текућег периода	-	-	-	2,226	2,226
Емисија акцијског капитала	12,841	-	-	-	12,841
Стање, 31. децембар 2015. године	<u>40,841</u>	<u>795</u>	<u>62</u>	<u>(3,254)</u>	<u>38,444</u>
Покриће губитка из резерви		(795)	-	795	-
Нето добитак текућег периода	-	-	-	2,961	2,961
Стање, 31. децембар 2016. године	<u>40,841</u>	<u>-</u>	<u>62</u>	<u>502</u>	<u>41,405</u>

Напомене на наредним странама чине саставни
дио ових финансијских извјештаја.

БИЛАНС ТОКОВА ГОТОВИНЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

(У хиљадама BAM)

	Година која се завршава 31. децембра 2016.	Година која се завршава 31. децембра 2015.
Новчани токови из пословних активности		
Приливи од камата	23,350	19,427
Одливи по основу плаћених камата	(6,923)	(6,631)
Приливи по основу накнада и провизија	2,883	2,385
Одливи по основу накнада и провизија	(258)	(156)
Одливи по основу плаћања запосленима и добављачима	(9,056)	(6,737)
<i>Нето токови готовине из пословних активности</i>	<u>9,996</u>	<u>8,288</u>
Промјене на пословним средствима и обавезама		
Нето повећање кредита комитентима	(37,282)	(34,403)
Плаћен порез на добит	(423)	(73)
Нето плаћање/смањење депозита банака	(1)	(5,299)
Нето повећање депозита комитената	<u>35,641</u>	<u>40,358</u>
<i>Нето прилив готовине из пословних активности</i>	<u>7,931</u>	<u>8,871</u>
Новчани токови из активности инвестирања		
Набавка нематеријалних средстава	(57)	(63)
Набавка основних средстава	<u>(5,043)</u>	<u>(278)</u>
<i>Нето одлив готовине из активности инвестирања</i>	<u>(5,100)</u>	<u>(341)</u>
Новчани токови из финансијских активности		
Примици од докапитализације	-	12,841
Узете обавезе по кредитима	9,508	9,939
Поврат обавеза по кредитима	<u>(19,070)</u>	<u>(20,560)</u>
<i>Нето (одлив)/прилив готовине из финансијских активности</i>	<u>(9,562)</u>	<u>2,220</u>
Нето повећање новчаних средстава	(6,731)	10,750
Ефекти промјене девизног курса	2	44
Новчана средства на почетку године	<u>58,137</u>	<u>47,343</u>
Новчана средства на крају године	<u>51,408</u>	<u>58,137</u>
Новчана средства се састоје од следећих позиција:		
- Новчана средства и средства код Централне банке	48,951	56,684
- Средства код других банака	<u>2,457</u>	<u>1,453</u>
	<u>51,408</u>	<u>58,137</u>

Напомене на наредним странама чине саставни
дио ових финансијских извјештаја.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

1. ОСНИВАЊЕ И ПОСЛОВНА ПОЛИТИКА БАНКЕ

MF banka a.d. Banja Luka (у даљем тексту: "Банка") је основана 12. јуна 2007. године, и то под називом ИЕФК банка а.д. Бања Лука.

У поступку регистрације Банке за вршење основних дјелатности испуњени су сви услови који су захтијевани од стране регулаторних органа. Агенција за банкарство Републике Српске (у даљем тексту: "АБРС" или "Агенција") је својим Рјешењем број 03-231-11/2007 од 11. маја 2007. године издала дозволу за рад и оснивање Банке, док је Рјешењем број 03-657-4/2007 од 12. јула 2007. године издала дозволу Банци за обављање међубанкарских платних трансакција.

На Скупштини акционара одржаној 6. априла 2010. године претходни власници Банке су донијели одлуку о продаји 100% капитала Банке (напомена 23), након чега су потписали Уговор о купопродаји капитала дана 8. јула 2010. године, од када већински акционар Банке постаје МКД Микрофин д.о.о. Бања Лука, када и преузима управљање и контролу над Банком.

На основу одлуке новог власника Банке и рјешења надлежног суда у Бањој Луци од 26. новембра 2010. године, Банка мијења назив у MF banka a.d. Бања Лука.

Банка је регистрована у Републици Српској за обављање платног промета, кредитних и депозитних послова у земљи и иностранству и, у складу са прописима Републике Српске, дужна је да послује на принципима ликвидности, солвентности и рентабилности.

Сједиште Банке је у Бањој Луци, улица Васе Пелагића 22. На дан 31. децембра 2016. године Банка има централу и пословнице – Центар у Бањој Луци и пословнице Банке у Лакташима, Градишци, Дервенти, Брчком, Бијељини, Добоју, Приједору, Источном Сарајеву, Зворнику, Новом Граду, Теслићу, Прњавору, Палама, Тузли, Бихаћу, Цазину, Живиницама и Градаццу.

На дан 31. децембра 2016. године Банка је имала 195 запослених радника (31. децембра 2015. године: 182 запослених).

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Изјава о усаглашености

Приложени финансијски извјештаји представљају годишње финансијске извјештаје MF banka a.d. Banja Luka, и састављени су у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске и прописима Агенције за банкарство Републике Српске који регулишу финансијско извјештавање банака.

2.2. Основе вредновања и састављања финансијских извјештаја

Финансијски извјештаји Банке су припремљени по начелу набавне вриједности (историјског трошка), изузев ако није другачије назначено у рачуноводственим политикама у наставку.

Историјски трошак је генерално заснован на фер вриједности накнаде плаћене у замјену за робу и услуге.

Фер вриједност је цијена коју би примили од продаје имовине или платили за пренос обавеза у уобичајеној трансакцији између тржишних учесника на дан вредновања, без обзира да ли је та цијена директно провјерљива или процијењена коришћењем других техника вредновања. Приликом процјењивања фер вриједности имовине или обавеза, Банка узима у обзир оне карактеристике имовине или обавеза које би узели у обзир и други учесници на тржишту приликом одређивања цијене имовине или обавеза на датум вредновања.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)**2.2 Основе вредновања и састављања финансијских извјештаја (наставак)**

Банка је у прописаном року, на начин дефинисан Правилником о садржини и форми финансијских извјештаја за банке и друге организације ("Службени гласник РС", број 62/16), као и Правилником о садржини и форми образаца извјештаја о промјенама на капиталу ("Службени гласник РС", број 63/16) саставила обрасце финансијских извјештаја.

Банка је приликом састављања биланса токова готовине користила директни метод извјештавања о токовима готовине.

2.3 Функционална валута и валута презентација

Износи у приложеним финансијским извјештајима су изражени у Конвертибилним маркама (BAM) која представља функционалну и званичну извјештајну валуту у Републици Српској и Босни и Херцеговини.

2.4. Утицај и примјена нових и ревидованих Међународних стандарда за финансијско извјештавање ("IFRS") и Међународних рачуноводствених стандарда ("IAS")

Приложени финансијски извјештаји састављени су уз примјену Међународних рачуноводствених стандарда (IAS), односно Међународних стандарда финансијског извјештавања (IFRS), који су били у примјени на дан 1. јануара 2009. године и на њима заснованим прописима о рачуноводству Републике Српске и прописима Агенције за банкарство Републике Српске који регулишу финансијско извјештавање банака.

Наиме, на основу одредби новоусвојеног Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске ("Службени гласник РС", број 84/15), сва правна лица са сједиштем у Републици Српској су у обавези да у потпуности примјењују IAS, односно IFRS, као и Међународни стандард финансијског извјештавања за мале и средње ентитете ("IFRS for SMEs"), Међународне рачуноводствене стандарде за јавни сектор ("IPSASC"), Међународне стандарде вредновања ("IVS"), Међународне стандарде за професионалну праксу интерне ревизије, Концептуални оквир за финансијско извјештавање, Кодекс етике за професионалне рачуновође и пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Одбор за међународне рачуноводствене стандарде ("IASB") и сва пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Међународна федерација рачуновођа ("IFAC").

Поред наведеног, у складу са претходним Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске ("Службени гласник РС", број 36/09 и 52/11), дана 15. јула 2010. године Управни одбор Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске ("Савез РР РС") је донио "Одлуку о почетку обавезне примјене издања МРС/МСФИ (објављених до 1. јануара 2009. године)", а на основу "Одлуке о овлашћењима за превод и објављивање" надлежне Комисије за рачуноводство и ревизију Босне и Херцеговине од 10. марта 2006. године (Службени гласник БиХ, број 81/06), којом се таква овлашћења дају Савезу РР РС.

Наведено издање IAS/ IFRS је одобрено од стране Фондације одбора за Међународне рачуноводствене стандарде као званични превод на српски језик за Босну и Херцеговину (Републику Српску), Србију и Црну Гору. Према наведеној Одлуци IAS/ IFRS објављени до 1. јануара 2009. године обавезно се примјењују на финансијске извјештаје сачињене и презентоване у Републици Српској за обрачунске периоде који почињу 1. јануара 2010. године или касније. Међутим, промјене у важећим Стандардима и тумачењима, као и новоусвојени Стандарди и тумачења, издати након 1. јануара 2009. године, нису објављени и званично усвојени у Републици Српској.

Руководство Банке анализира промјене у важећим Стандардима и тумачењима, као и новоусвојене стандарде и тумачења издата након 1. јануара 2009. године, и након установљавања Стандарда и тумачења који су релевантни за Банку, исте примјењује у састављању својих финансијских извјештаја прије него што они буду званично преведени и објављени у Републици Српској. Објављени нови Стандарди и измјене постојећих Стандарда који су издати, а нису још увијек у примјени, објелодањени су у наставку.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)**2.4 Утицај и примјена нових и ревидованих Међународних стандарда за финансијско извјештавање ("IFRS") и Међународних рачуноводствених стандарда "IAS" (наставак)***Нови Стандарди и измјене постојећих Стандарда који су издати, а нису још увијек у примјени*

На дан одобравања ових финансијских извјештаја, следећи Стандарди и измјене постојећих Стандарда и ново тумачење су били издати, али нису постали ефективни:

- IFRS 9 "Финансијски инструменти" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018. године),
- IFRS 15 "Приходи од уговора са купцима" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018. године),
- IFRS 16 "Лизинг" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2019. године),
- Измјене IFRS 2 "Плаћања акцијама" – Класификација и мјерење трансакција плаћања акцијама (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018. године),
- Измјене IFRS 4 "Уговори у осигурању", примјена IFRS 9 „Финансијски инструменти“ са IFRS 4 „Уговори у осигурању“ (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018. године гдје се IFRS 9 „Финансијски инструменти“ примјењују по први пут),
- Измјене IFRS 10 "Консолидовани финансијски извјештаји" и IAS 28 "Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате" – Продаја или учешће у имовини између инвеститора и придруженог ентитета или заједничког подухвата (датум ступања на снагу одгођен на неодређено вријеме, док истраживачки пројекат метода капитала буде установљен),
- Измјене IAS 7 "Извјештај о токовима готовине" – Иницијатива за објелодањивање (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2017. године),
- Измјене IAS 12 "Порез на добитак" – Признавање одложених пореских средстава за нереализоване губитке (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јула 2017. године),
- Измјене IAS 40 "Инвестиционе некретнине" – Пренос инвестиционих некретнина (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануар 2018. године),
- Измјене разних Стандарда "Унапријеђења IFRS (период 2014. - 2016.)" која су резултат годишњег унапријеђења IFRS (IFRS 1, IFRS 12 анд IAS 28) са циљем отклањања неусаглашености и усаглашавања текста (измјене IFRS 12 би требало да се примјене за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2017. године, а измјене IFRS 1 и IAS 28 би требало да се примјене за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018. године), и
- IFRIC 22 "Трансакције у иностраној валути и разматрања унапријед" (на снази за годишње периоде који почињу на или након 1. јануара 2018. године).

Руководство Банке је изабрало да не усвоји ове нове Стандарде и измјене постојећих Стандарда прије него они ступе на снагу и буду у примјени. Руководство предвиђа да усвајање ових нових Стандарда и измјена постојећих Стандарда неће имати материјалан утицај на финансијске извјештаје Банке у периоду иницијалне примјене.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА**3.1. Приходи и расходи од камата и накнада**

Приходи и расходи од камата за све финансијске инструменте, осим финансијске инструменате класификоване као расположиви за продају или утврђени по фер вриједности кроз биланс успеха, исказују се по фер вриједности примљених или датих средстава, и презентовани су као Приходи или Расходи по основу камата, односно Приходи или Расходи по основу накнада и провизија, у билансу успеха.

Приход од камата је временски разграничен и признаје се методом ефективне каматне стопе, која представља стопу која тачно дисконтује (своди) процијењене будуће новчане токове у току очекиваног вијека финансијске имовине на нето надокнадиву вриједност те имовине приликом иницијалног признавања.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.1. Приходи и расходи од камата и накнада (наставак)**

Накнаде за одобравање кредита се временски разграничавају и амортизују у току трајања кредита, примјеном методе ефективне каматне стопе, и презентовани су у оквиру Прихода од камата.

Приходи од камата се признају искључиво за кредите и друге пласмане код којих не постоје проблеми у наплати, односно који не представљају некавалитетне (обезврјеђене) пласмане. Обрачуни потраживања за камате по кредитима и другим пласманима, код којих постоје проблеми у наплати односно који представљају некавалитетне (обезврјеђене) пласмане, евидентирају се у ванбилансној евиденцији, а признају се као приход периода само ако су наплаћени.

3.2. Прерачунавање девизних износа

Пословне промјене настале у страном валути су прерачунате у BAM по званичном курсу који је важио на дан пословне промјене. Средства и обавезе исказане у страном валути на дан биланса стања, прерачунати су у BAM по званичном курсу који је важио на тај дан. Потенцијалне обавезе у страном валути прерачунате су у BAM по званичном курсу на дан биланса стања. Курсне разлике, настале као резултат прерачунавања, књижене су у корист прихода или на терет расхода.

3.3. Некретине, опрема и нематеријална улагања

Некретнине, опрема и нематеријална улагања се евидентирају по набавној вриједности и умањени за исправку вриједности и укупне евентуалне акумулиране губитке због умањења вриједности. Набавну вриједност чини вриједност по фактури добављача, увећана за зависне трошкове по основу набавке и трошкове довођења средстава у стање функционалне приправности.

Амортизација се равномјерно обрачунава на набавну вриједност, примјеном слједећих годишњих стопа, с циљем да се средства у потпуности отпишу у току њиховог корисног вијека трајања:

	Стопа амортизације	Вијек трајања (година)
Компјутерска опрема	25%	4
Путнички аутомобили	15.5%	6.5
Телефонске централе	7%-10%	10 - 14.3
Грађевински објекти	1,3%	77
Намјештај	10%-12.5%	8 - 10
Нематеријална улагања	20%	5

Руководство Банке сматра да стопе амортизације реално одражавају начин очекиваног трошења будућих економских користи од коришћења опреме и нематеријалних улагања.

Амортизација средстава започиње када оно постане расположиво за коришћење, односно када се налази на локацији и у стању које је неопходно да средство функционише на начин на који то предвиђа руководство Банке.

Опрема чији је рок трајања краћи од годину дана, има третман ситног инвентара и у цјелости се отписује приликом стављања у употребу.

3.4. Умањење вриједности сталне имовине

На сваки датум биланса стања Банка преиспитује књиговодствене износе своје опреме и нематеријалних улагања да би утврдила постоје ли наговјештаји да је дошло до губитака услед умањења вриједности наведене имовине. Ако постоје такве назнаке, процјењује се надокнадиви износ средстава да би се могао утврдити евентуални губитак настао умањењем. Ако није могуће процијенити надокнадиви износ појединог средстава, Банка процјењује надокнадиви износ јединице која генерише новац, а којој то средство припада.

Надокнадива вриједност је нето продајна цијена или вриједност у употреби, зависно од тога која је виша. За потребе процјене вриједности у употреби, процијењени будући новчани токови дисконтују се до садашње вриједности примјеном дисконтне стопе прије опорезивања која одражава садашњу тржишну процјену временске вриједности новца и ризике специфичне за то средство.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.4. Умањење вриједности сталне имовине (наставак)**

Ако је процијењен надокнадиви износ средства (или јединице која генерише новац) мањи од књиговодственог износа, онда се књиговодствени износ тог средства (или јединице која генерише новац) умањује до надокнадивог износа. Губици од умањења вриједности признају се одмах као расход.

Код накнадног поништења губитка од умањења вриједности, књиговодствени износ средства (јединице која генерише новац) повећава се до ревидираног процијењеног надокнадивог износа тог средства, при чему већа књиговодствена вриједност не премашује књиговодствену вриједност која би била утврђена да у претходним годинама није било признатих губитака на том средству (јединици која генерише новац) услед умањења вриједности. Поништење губитка од умањења вриједности одмах се признаје као приход, осим ако се предметно средство не исказује по процијењеној вриједности, у којем случају се поништење губитка од умањења вриједности исказује као повећање услед ревалоризације.

На дан 31. децембра 2016. године, на основу процјене руководства Банке, не постоје индикације да је вриједност опреме и нематеријалних улагања обезвјеђена.

3.5. Финансијска имовина

Сва финансијска имовина се признаје, односно престаје се признавати на датум трговања кад је купопродаја финансијског средства дефинисана уговореним датумом испоруке финансијског средства у роковима утврђеним према конвенцијама на предметном тржишту, и иницијално је мјерена по фер вриједности, укључујући трансакционе трошкове. Финансијска имовина је класификована у следеће категорије: кредити и потраживања и финансијска имовина расположива за продају. Класификација зависи од природе и сврхе финансијске имовине и одређена је у тренутку иницијалног признавања.

Метода ефективне каматне стопе

Метода ефективне каматне стопе је метода обрачуна амортизованог трошка финансијске имовине и распоређивања прихода од камата током одређеног периода. Ефективна каматна стопа је каматна стопа која тачно дисконтује будућа новчана примања кроз очекивани вијек трајања финансијске имовине, или, гдје је то могуће, краћег периода.

Приходи се признају на бази ефективне камате стопе за дужничке инструменте, изузев за оне који су исказани по фер вриједности кроз биланс успјеха.

Финансијска имовина расположива за продају

Финансијска имовина расположива за продају састоји се од инвестиције у инструменте капитала предузећа и осталих правних лица чије се акције котирају на активном тржишту и воде се по фер вриједности на крају сваког извјештајног периода. Улагања за која није могуће реално утврдити фер вриједност се мјере по трошку. Добити и губици који настају због промјене фер вриједности директно утичу на капитал, односно на ревалоризационе резерве од инвестиција, са изузетком умањења за импаритетне губитке, камате обрачунате користећи метод ефективне каматне стопе и добит или губитак на монетарну имовину од курсних разлика, који се директно признају у добитак или губитак периода. Када се таква имовина продаје, или је изложена трајном смањењу вриједности, кумулативна добит или губитак претходно остварен у ревалоризационим резервама за улагања је укључен у приходе и расходе периода.

Фер вриједност финансијских средстава расположивих за продају изражених у страниј валути се одређује у тој валути и прерачунава се по важећој курсној стопи на дан биланса стања. Промјена у фер вриједности која се може приписати промјенама курса и која резултира промјеном амортизованог трошка средства, признаје се у билансу успјеха, док се остале промјене признају као промјене у капиталу.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.5. Финансијска имовина (наставак)

Дати кредити и потраживања

Дати кредити и остала потраживања са фиксним или утврдивим плаћањима која не котирају на активном тржишту, могу се класификовати као кредити и потраживања. Кредити и потраживања се мјере по амортизованом трошку користећи метод ефективне каматне стопе умањен за умањење вриједности. Приход од камате се признаје примјеном ефективне каматне стопе.

За сврхе одређивања амортизоване вриједности, односно поштене вриједности у складу са IAS/IFRS, користи се уговорена ефективна каматна стопа, која нето садашњу вриједност будућих готовинских токова своди на номиналну вриједност одобреног кредита, умањеног за извршене отплате главнице.

Кредити се уговарају са промјенљивом и фиксном каматном стопом, а према пословној политици Банке. Као инструменте обезбјеђења наплате потраживања Банка узима налоге, гаранције, мјенице, хипотеку на некретнине и залогу на покретне ствари, депозите и друго.

Готовински еквиваленти и готовина

Готовински еквиваленти и готовина укључују готовину у благајни, новчана средства код Централне банке и средства на девизним рачунима код домаћих и иностраних банака и остали депозити са доспијећем мањим од три мјесеца од датума пласирања.

Умањења финансијске имовине

Финансијска имовина, осим имовине исказане по фер вриједности кроз биланс успјеха, процијењена је за индикаторе умањења на сваки датум извјештаја о финансијском положају. Финансијска имовина је умањена тамо гдје је доказано да су, као резултат једног или више догађаја који су се десили након почетног признавања финансијске имовине, процијењени будући новчани токови инвестиције измијењени.

За акције које не котирају на берзи, а класификоване су као расположиве за продају, значајан или продужен пад у фер вриједности вриједносног папира испод његовог трошка сматра се објективним доказом умањења.

За сву осталу финансијску имовину, укључујући откупиве хартије од вриједности класификоване као расположиве за продају, и потраживања по финансијском зајму, објективан доказ умањења може укључити:

- значајне финансијске тешкоће издаваоца или корисника; или
- пропуст или деликвенција у отплати камате или главнице; или
- могућност да ће дужник доћи у стечај или финансијску реорганизацију.

За одређене категорије финансијске имовине, као што су потраживања за пласиране кредите, средства за која је процијењено да нису умањена, појединачно се накнадно процјењују за умањење на колективној основи. Објективан доказ умањења портфолија потраживања могао би укључити претходно искуство Банке у наплати, кашњење у наплати након периода доспјећа, као и промјене у националним или локалним економским условима који су у узајамној вези са неизвршењем потраживања.

За финансијску имовину исказану по амортизованом трошку, износ умањења је разлика између књиговодствене вриједности имовине и садашње вриједности процијењених будућих новчаних токова, дисконтованих користећи оригиналну ефективну каматну стопу финансијског средства.

Књиговодствена вриједност финансијске имовине је умањена за губитке умањења директно за сву финансијску имовину, осим за потраживања гдје је књиговодствена вриједност умањена кроз употребу резервација за умањење вриједности. Када није могуће наплатити потраживања, онда су иста отписана на терет резервације за умањење вриједности. Накнадни поврат износа који су претходно отписани се оприходује у корист резервације за умањење вриједности. Промјене у књиговодственој вриједности резервације за умањење вриједности евидентирају се у билансу успјеха.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.5. Финансијска имовина (наставак)

Умањења финансијске имовине (наставак)

Са изузетком хартија од вриједности расположивих за продају, ако се, у наредном периоду, износ губитака од умањења вриједности смањи, и то смањење се односи на догађај који је настао након што је умањење признато, претходно признат губитак умањења може се признати кроз биланс успеха у мјери која неће резултовати књиговодственим износом већим него што би био амортизовани трошак да није дошло до признавања умањења вриједности на датум када је умањење вриједности исправљено.

Што се тиче хартија од вриједности - улагања расположивих за продају, губици од умањења претходно признати кроз биланс успеха се не поништавају кроз биланс успеха. Било које увећање у фер вриједности након губитка умањења је признато директно у капитал.

Престанак признавања финансијске имовине

Банка ће престати признавати финансијску имовину само када уговорна права на новчане токове од финансијске имовине истекну; или ако пренесе финансијску имовину, па самим тим и све ризике и награде од власништва средства на други субјект. Ако Банка не пренесе нити задржи суштински све ризике и поврате од власништва и задржи контролу над финансијском имовином, Банка наставља да признаје финансијску имовину.

3.6. Финансијске обавезе

Финансијске обавезе обухватају дугорочне и краткорочне обавезе из пословања и остале обавезе.

Финансијске обавезе се иницијално признају у износу примљених средстава. Након почетног признавања финансијске обавезе се мјере у износу по коме је обавеза почетно призната умањена за отплате главнице, увећана за износе капитализованих камата и умањена за било који отпис одобрен од стране повјериоца. Финансијске обавезе су исказане по амортизованој вриједности коришћењем ефективне каматне стопе. Обавезе по основу камата на финансијске обавезе се евидентирају на терет финансијских расхода у периоду на који се односе и приказују у оквиру осталих краткорочних обавеза.

Финансијска обавеза престаје да се признаје када Банка испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором укинута или истекла.

3.7. Порези и доприноси

Текући порез на добит

Текући порез на добит представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добит. Текући порез на добит представља износ који се обрачунава примјеном прописане пореске стопе од 10% на основицу утврђену пореским билансом, коју представља износ добити прије опорезивања по одбитку ефеката усклађивања прихода и расхода, а у складу са пореским прописима Републике Српске.

Порески прописи Републике Српске предвиђају могућност умањења пореске основице за износе улагања у некретнине, постројења и опрему за обављање властите производне дјелатности и за износе плаћеног пореза на доходак и доприноса на лична примања за више од 30 новозапослених радника на крају пословне године.

Порески прописи Републике Српске не предвиђају могућност да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за поврат пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода исказани у пореском билансу могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од пет година.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.7. Порези и доприноси (наставак)***Одложени порез на добит*

Одложени порез на добит се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе потраживања и обавеза у билансу стања и њихове књиговодствене вриједности. Важеће пореске стопе на дан биланса стања или пореске стопе које су након тог дана ступиле на снагу, користе се за утврђивање разграниченог износа пореза на добит. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска потраживања се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пореских губитака и пореских кредита, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вјероватно постојати опорезиви добитак од којег се пренијети порески губитак и кредити могу умањити.

Индиректни порези и доприноси

Индиректни порези и доприноси укључују доприносе који падају на терет послодавца, порез на имовину и различите врсте других пореза и доприноса укључених у оквиру осталих расхода из пословања.

3.8. Бенефиције запосленима

У складу са домаћим прописима, Банка је обавезна да уплаћује доприносе државним фондовима за социјалну заштиту и пензионо осигурање који се обрачунавају примјеном специфичних, законом прописаних стопа. Поменуте обавезе укључују плаћање пореза и доприноса у име запослених, у износу обрачунатом у складу са позитивним законским прописима. Банка је такође у обавези да дио пореза и доприноса из бруто плата запослених, у име запослених уплати на рачун јавних фондова. Ови доприноси књиже се на терет трошкова у периоду на који се односе.

У складу са захтјевима IAS 19 "Накнаде запосленима" Банка врши актуарски обрачун резервисања како би се утврдила садашња вриједност акумулираних права запослених за отпремине. Банка је обавезна да запосленима, при одласку у пензију исплати отпремнине у висини три мјесечне плате остварене од стране запосленог.

Трошкови везани за накнаде приликом одласка у пензију утврђују се коришћењем метода кредитирања пројектованих јединица, са актуарским одмјеравањем које се врши на дан биланса стања.

3.9. Лизинг

Лизинг се класификује као финансијски лизинг у свим случајевима када се лизингом, на корисника лизинга, преносе у највећој мјери сви ризици и користи који произлазе из власништва над средствима. Сваки други лизинг се класификује као оперативни лизинг.

Банка као давалац лизинга

Приход по основу оперативног лизинга (приход од закупа) признаје се примјеном линеарне методе током периода трајања лизинга. Индиректни трошкови настали у преговорима и уговарањем оперативног лизинга додају се књиговодственом износу изнајмљеног средства и признају се на пропорционалној основи током периода трајања лизинга.

Банка као корисник лизинга

Рате по основу оперативног лизинга се признају као трошак на линеарној основи за вријеме трајања лизинга, осим када постоји нека друга систематска основа која боље осликава временски шаблон трошења економских користи од изнајмљеног средства. Потенцијалне накнаде настале на основу оперативног лизинга признају се као трошак у периоду у којем су настале.

У случају када се одобравају лизинг олакшице, оне улазе у састав оперативног лизинга и признају се као обавеза. Укупна корист од олакшица признаје се као смањење трошкова изнајмљивања на линеарној основи, осим када постоји нека друга систематска основа која боље осликава временску структуру трошења економских користи од изнајмљеног средства.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ

Презентација финансијских извјештаја захтијева од руководства коришћење најбољих могућих процјена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентоване вриједности средстава и обавеза и објелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извјештаја, као и прихода и расхода у току извјештајног периода. Ове процјене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања финансијских извјештаја, а будући стварни резултати могу да се разликују од процијењених износа.

Процјене и претпоставке се стално преиспитују. Измјене књиговодствених процјена признају се у периоду измјене уколико се односе само на тај период или у периоду измјене у будућим периодима уколико измјена утиче на текући и будуће периоде.

Основне претпоставке које се односе на будуће догађаје и остале значајне изворе неизвјесности при давању процјене на дан извјештаја о финансијском положају - биланса стања, која носе ризик са могућим исходом у материјално значајним корекцијама садашње вриједности средстава и обавеза у наредној финансијској години представљене су у наредном тексту:

Процијењени корисни вијек опреме и нематеријалних улагања

Одређивање корисног вијека опреме је засновано на историјском искуству са сличним средствима, као и предвиђеним технолошким напретком и промјенама економских и индустријских фактора. Адекватност процијењеног преосталог корисног вијека опреме се анализира годишње или гдје год постоји индиција о значајним промјенама одређених претпоставки.

Обезврјеђење вриједности средстава

На дан биланса стања руководство Банке анализира вриједности средстава приказаних у финансијским извјештајима. Уколико постоји индиција да за неко средство постоји обезврјеђење, надокнадиви износ тог средства се процјењује како би се утврдио износ обезврјеђења. Уколико је надокнадиви износ неког средства процијењен као нижи од вриједности исказане у финансијским извјештајима, вриједност средства исказаног у финансијским извјештајима се смањује до своје надокнадиве вриједности.

Исправка вриједности потраживања

Банка процјењује на сваки извјештајни датум, да ли постоји објективан доказ да је вриједност финансијског средства или групе финансијских средстава умањена, тј. да ли је средство обезврјеђено. Банка врши обрачун обезврјеђења својих потраживања у складу са Интерном методологијом која је усаглашена са захтјевима IAS 39 „Финансијски инструменти: Признавање и мјерење“ и IAS 37 „Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина“ као и прописима Агенције за банкарство Републике Српске. Руководство Банке вјерује да није потребна додатна исправка вриједности потраживања, изузев резервисања већ приказаних у финансијским извјештајима.

Руководство Банке вјерује да није потребна додатна исправка вриједности потраживања, изузев резервисања већ приказаних у финансијским извјештајима.

Банка на крају сваког мјесеца врши резервисања за потенцијалне губитке по основу ненаплативости, и то примјењујући двије методологије:

- 1) методологија за обрачун наведених резервисања заснована на IAS 39 „Финансијски инструменти: Признавање и мјерење“, а која служи за интерна и екстерна извјештавања Банке,
- 2) методологија за обрачун наведених резервисања која је прописана од стране АБРС и служи искључиво за потребе извјештавања према регулатору (АБРС).

Према IAS 39 „Финансијски инструменти: Признавање и мјерење“ Банка врши преглед кредитног портфолија у циљу процјене исправке вриједности и потребног резервисања на мјесечном нивоу. Код уврђивања да ли губитке по основу потенцијалног обезврјеђења пласмана треба признати у извјештају о добитку и губитку, Банка процјењује да ли постоје информације/докази који указују на постојање мјерљивог смањења процијењених будућих токова готовине на портфолио бази, прије него што је такве губитке могуће идентификовати на нивоу појединачног пласмана.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ (наставак)

Исправка вриједности потраживања (наставак)

Информације које могу указати на губитке по основу пласмана укључују: кредитну способност дужника, нередовност и кашњење у измиривању обавеза, тржишне и економске услове на локалном нивоу који условљавају кашњења у измиривању обавеза и слично. Процјене руководства о обезвјеђењу финансијских пласмана у портфолиу Банке путем процјене будућих токова готовине се базирају на стварним губицима из прошлости, који су реализовани на финансијским средствима са сличним узроцима обезвјеђења.

Банка врши обрачун импаритета за све кредите/пласмане који су у кашњењу са плаћањем дужим од 90 дана. Банка признаје импаритетни губитак до износа надокнадиве вриједности кредита/пласмана вреднованог по амортизованој вриједности.

Импаритетни губитак је разлика између његове садашње вриједности (амортизоване вриједности) и надокнадиве вриједности. Надокнадива вриједност представља садашњу вриједност очекиваних новчаних токова од средстава увећану за садашњу вриједност очекиваних новчаних токова од колатерала и умањену за садашњу вриједност трошкова наплате.

Признавање импаритетног губитка се врши на терет извјештаја о добитку и губитку. Износи за које је вриједност кредита/пласмана умањена по основу импаритетног губитка воде се преко рачуна исправке вриједности.

Уколико се износ импаритетног губитка смањује услед догађаја насталих након његовог иницијалног признавања, укидање импаритета се врши у корист извјештаја о добитку и губитку, али укидање импаритета не може да буде у износу већем од амортизоване вриједности која би била на дан укидања да импаритет није био признат.

Банка прво процјењује да ли постоји објективан доказ о обезвјеђењу за појединачно финансијско средство које је појединачно значајно или групно за финансијска средства која нису појединачно значајна. Ако Банка утврди да не постоји објективан доказ о појединачном обезвјеђењу за финансијско средство, било да је значајно или не, то средство се укључује у групу средстава са сличним карактеристикама кредитног ризика и групно процјењује обезвјеђење.

Према Интерној методологији за обрачун исправки вриједности појединачно значајном се сматра изложеност већа од 50 хиљада BAM. Изложености Банке које представљају остала потраживања предмет су индивидуалне процјене због специфичности сваког појединачног потраживања. Поступак процјене обезвјеђења се врши за сва потраживања која су Интерном методологијом дефинисана као материјално значајна. Под материјално значајним износом подразумјевају се износи већи од:

- 2.5% појединачног потраживања Банке од дужника – физичко лице, али не мање од 50 BAM, односно
- 2.5% појединачног потраживања Банке од дужника – правно лице, али не мање од 500 BAM.

Процјена индивидуално значајних пласмана врши се за појединачно значајне изложености (веће од 50 хиљада BAM) које са измирењем обавеза касне више од 90 дана. На бази дефинисаних критерија Сектор управљања ризицима проналази кандидате за индивидуалну процјену. Након прегледа кандидата Сектор управљања ризицима предлаже кандидате код којих ће се вршити обрачун исправке вриједности на индивидуалној основи, а остатак кандидата се „враћа“ на портфолио процјену и обрачун исправки вриједности.

Овај приједлог Сектора управљања ризицима верификује Управа Банке.

Појединачна исправка вриједности се израчунава као разлика између укупне изложености и збира дисконтованих новчаних токова (из редовне отплате и реализације колатерала) за тог клијента/изложеност.

Сви кредити/пласмани за које није израчуната појединачна исправка вриједности подлијежу групној процјени и обрачуну исправке вриједности. Пласмани/клијенти разврстани су у хомогене групе са истим или сличним карактеристикама и подгрупе у зависности од броја дана кашњења, припадности сегментима (а унутар MSME сегмента по производима).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ**За годину која се завршава 31. децембра 2016. године****4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ (наставак)***Исправка вриједности потраживања (наставак)*

За све изложености, које подлијежу групном обрачуна исправки вриједности, изложеност је подијељена на покривени и непокривени дио. Непокривени дио пласмана се израчунава као разлика између укупне изложености и вриједности признатог колатерала. Интерном методологијом дефинисани су пондери признате вриједности колатерала у зависности од врсте колатерала.

Портфолио исправке вриједности израчунава се на начин да се на непокривени износ изложености примјени % историјског обезвређења дефинисан за ту групу /подгрупу пласмана добијеног миграцијама у бонитентним групама за задње три године.

У складу са Одлуком АБРС о класификацији активе и ванбилансних ставки према степену наплативости, Банка је дужна да класификује кредите, пласмане и друге билансне и ванбилансне изложености у категорије А, Б, Ц, Д и Е у складу са проценом наплативости кредита и других пласмана. Класификација се врши на основу уредности у измирењу обавеза дужника, финансијског положаја дужника и инструмената обезбјеђења. Процијењени износ резерви за потенцијалне губитке се обрачунава примјеном процената прописаних наведеном Одлуком АБРС.

Разлика између исправки вриједности у складу са IAS 39, утврђене на напријед наведен начин, и процијењеног износа резерви за потенцијалне губитке на пласмане сврстане у категорије према Одлуци АБРС, представља износ недостајућих резерви по регулаторном захтјеву који се исказује као одбитна ставка од капитала Банке.

Правична (фер) вриједност

Пословна политика Банке је да објелодани информације о правичној вриједности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вриједност значајно разликује од књиговодствене вриједности. У Републици Српској не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вриједност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта. Руководство Банке врши процену ризика и, у случајевима када се оцијени да вриједност по којој се имовина води у пословним књигама неће бити реализована, врши исправку вриједности. По мишљењу руководства Банке, износи у овим финансијским извјештајима одражавају вриједност која је, у датим околностима, највјеродостојнија и најкориснија за потребе извјештавања.

Бенефиције запосленима

Банка је ангажовала овлашћеног актуара да у име Банке изврши обрачун садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине на дан 31. децембра 2016. године. Приликом обрачуна наведене садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине овлашћени актуар је користио сљедеће претпоставке: пројектовани раст зарада 4.5% годишње, године радног стажа за одлазак у пензију – 40 година за мушкарце и 35 година за жене, пројектована флукутација запослених на основу података о историјском кретању запослених у претходном периоду, званично објављене стопе морталитета из окружења, као и остали услови неопходни за остваривање права на отпремнину. По мишљењу руководства Банке, износи у финансијским извјештајима одражавају реалну вриједност која је у датим околностима највјеродостојнија и најкориснија за потребе извјештавања.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

5. ПРИХОДИ ПО ОСНОВУ КАМАТА

	У хиљадама BAM	
	Година која се завршава	
	31. децембра	
	2016.	2015.
Приходи по основу камата од:		
- становништва	13,166	11,501
- предузећа	10,095	7,721
- непрофитне организације	21	24
- јавног сектора	1	47
- остало	62	64
Укупно:	23,345	19,357

6. РАСХОДИ ПО ОСНОВУ КАМАТА

	У хиљадама BAM	
	Година која се завршава	
	31. децембра	
	2016.	2015.
Расходи по основу камата од:		
- становништва	4,768	3,510
- камате од банкарских институција за примљене кредите	1,000	1,816
- јавног сектора	203	235
- небанкарске финансијске институције	971	1,434
- предузећа	110	120
- непрофитне организације	121	152
- камате на субординирани дуг	86	278
- банака	-	49
- остало	38	30
Укупно:	7,297	7,624

7. ПРИХОДИ ПО ОСНОВУ НАКНАДА И ПРОВИЗИЈА

	У хиљадама BAM	
	Година која се завршава	
	31. децембра	
	2016.	2015.
Накнаде по основу обављања платног промета у земљи	1,961	1,538
Приходи из пословања са девизама	737	544
Остале накнаде по кредитима (пријевремене отплате, опомене)	623	440
Накнаде по ванбилансним пословима	302	194
Укупно:	3,623	2,716

8. РАСХОДИ ПО ОСНОВУ НАКНАДА И ПРОВИЗИЈА

	У хиљадама BAM	
	Година која се завршава	
	31. децембра	
	2016.	2015.
Накнаде по основу картичарског пословања	208	253
Накнаде Централној банци БиХ по основу услуга платног промета у земљи	168	115
Накнаде по основу купопродаје девиза	101	89
Накнаде по основу обраде кредита	93	140
Остале накнаде и провизије	59	54
Накнаде за услуге платног промета у иностранству	24	20
Укупно:	653	671

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

9. ОСТАЛИ ПРИХОДИ ПОСЛОВАЊА

	У хиљадама ВАМ	
	Година која се завршава	
	31. децембра	
	2016.	2015.
Наплаћена отписана суспендована камата	371	383
Остали приходи	242	131
Укупно:	613	514

10. ОСТАЛИ РАСХОДИ ПОСЛОВАЊА

	У хиљадама ВАМ	
	Година која се завршава	
	31. децембра	
	2016.	2015.
Бруто лична примања	5,213	5,018
Остале накнаде, чланови Надзорног одбора, Одбора за ревизију	91	93
Трошкови по основу стручног образовања и усавршавања радника	41	26
Трошкови закупа некретнина	740	841
Амортизација	580	533
Трошкови ПТТ услуга	485	466
Трошкови обезбјеђења имовине	412	418
Трошкови одржавања опреме/софтвера	394	332
Трошкови материјала и услуга	324	289
Трошкови премије осигурања Агенцији за осигурање депозита	312	229
Накнаде плаћене Агенцији за банкарство Републике Српске	217	179
Трошкови пореза и доприноса	165	167
Трошкови рекламе и пропаганде	145	206
Трошкови службеног путовања у земљи и иностранству	95	26
Трошкови чланарина	89	57
Трошкови репрезентације	79	65
Губици по основу продаје и расходовања опреме и други слични расходи	29	26
Трошкови ангажовања других лица	11	7
Остало	696	404
Укупно:	10,118	9,382

11. РЕЗЕРВИСАЊА ЗА ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ГУБИТКЕ

а) Књижења на терет расхода, нето

	У хиљадама ВАМ	
	Година која се завршава	
	31. децембра	
	2016.	2015.
Средства код других банака	-	5
Кредити пласирани комитентима	(5,724)	(2,370)
Потраживања за камате и остала актива	(351)	(242)
Бенефиције за запослене	1	75
Потенцијалне и уговорене обавезе	(22)	50
Укупно:	(6,096)	(2,482)

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

11. РЕЗЕРВИСАЊА ЗА ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ГУБИТКЕ (наставак)

б) Кретања током године на дугорочним резервисањима за потенцијалне губитке и уговорене обавезе

	У хиљадама ВАН					
	31. децембар 2016. и 2015. године					
	Средства код других банака	Кредити пласирани комите- нтима	Камата и остала актива	Бене- фиције за запо- слене	Поте- нцијалне и уговорене обавезе	Укупно
Стање, 1. јануар 2015. године	6	4,546	332	102	145	5,131
Откуп портфолија	-	100	1	-	-	101
Издавања у току године	-	6,892	416	7	373	7,688
Укидање резервисања	(6)	(4,522)	(174)	(82)	(422)	(5,206)
Стање, 31. децембра 2015.	-	7,016	575	27	96	7,714
Издавања у току године	-	18,378	674	-	568	19,620
Укидање резервисања	-	(12,654)	(323)	(1)	(546)	(13,524)
Стање, 31. децембар 2016.	-	12,740	926	26	118	13,810

12. ПОРЕЗ НА ДОБИТ

Трошак пореза на добит може бити усклађен са добитком из биланса успјеха како слиједи:

	У хиљадама ВАН	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Добит прије опорезивања	3,436	2,473
Порез на добит обрачунат по стопи од 10%	344	247
Умањење пореза за искључене приходе	(624)	(1)
Пореско непризнати трошкови од умањења вриједности кредита и остале имовине	745	164
Пореско непризнати остали трошкови	10	22
Пренос пореског губитка из ранијих година	-	(186)
Укупно порез на добит	475	246
Ефективна стопа пореза на добит	13,81%	9,95%

Пореске обавезе су наведене у пореским пријавама Банке и прихваћене су као такве, али могу бити предмет контроле пореских власти у периоду од пет година након њиховог прихватања. Управа Банке није упозната са било каквим околностима које би могле довести до потенцијалне материјалне одговорности у том погледу или оспоравања сачињених пореских пријава пореза на добит.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

13. НОВЧАНА СРЕДСТВА И СРЕДСТВА КОД ЦЕНТРАЛНЕ БАНКЕ

	У хиљадама ВАМ	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Новчана средства:		
- у ВАМ	2,530	2,082
- у страној валути	2,225	3,553
Средства код Централне банке БиХ у ВАМ:		
- Обавезна резерва	22,262	13,370
- Жиро рачун	21,934	37,679
Укупно:	48,951	56,684

У складу са Одлуком Централне банке БиХ о утврђивању и одржавању обавезних резерви, Банка је дужна да одржава и обрачунава обавезну резерву на депозите (који чине основицу за обрачун обавезне резерве) према стању на крају сваког радног дана у току десет календарских дана који претходе периоду одржавања. Обавезна резерва представља збир 10% укупних депозита са доспијећем до једне године и укупних депозита са доспијећем дужином од годину дана. У основицу за обрачун обавезне резерве се укључују обрачунате камате, накнаде и провизије које су доспјеле на плаћање.

Од 1. јула 2016. године ступила је на снагу нова Одлука Централне банке БиХ којом је дефинисана обавеза пословних банака да на износ средстава преко обавезне резерве плаћају камату од 0,02%.

14. СРЕДСТВА КОД ДРУГИХ БАНАКА

		У хиљадама ВАМ	
	Каматне стопе	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Средства код других банака:			
- иностраних банака	0.00%-0.01%	1,523	938
- домаћих банака		934	515
Укупно:		2,457	1,453

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

15. КРЕДИТИ ПЛАСИРАНИ КОМИТЕНТИМА

	У хиљадама ВАМ	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Кредити до једне године	42,471	34,402
Плаћене гаранције у инострану валути	49	49
Кредити преко једне године	122,176	103,561
Кредити преко једне године у инострану валути		978
Текућа доспјећа дугорочних кредита	60,465	48,889
	<u>225,161</u>	<u>187,879</u>
Минус: Исправка вриједности кредита пласираних комитентима	<u>(12,740)</u>	<u>(7,016)</u>
Укупно:	<u>212,421</u>	<u>180,863</u>

Највећи дио кредита до једне године у ВАМ је током 2016. године пласиран домаћим предузећима и становништву уз годишњу каматну стопу у распону од 2.00% до 15.50% годишње. Каматна стопа од 2.00% годишње је одобравана клијентима који су као обезбјеђење кредита имали 100% намјенски орочен депозит депонован код Банке, док је најнижа одобрена каматна стопа становништву износила 5.50% за пласмане до једне године. Пласмани до годину дана обезбјеђени су мјеницама, јемцима као и залогама на покретној имовини хипотекама на некретнинама.

Највећи дио краткорочних пласмана становништву односи се на кредите за општу потрошњу и прекорачења по трансакционим рачунима, а највећи дио краткорочних пласмана пласираних правним лицима односи се на кредите за обртна средства и одржавање текуће ликвидности.

Највећи дио кредита преко једне године у ВАМ су пласирани предузећима и становништву уз годишњу каматну стопу у распону од 2.00% до 15.50%, увећани за шестомјесечни Euribor, на период до 5 година у највећем броју случајева до максимално десет година, у појединачним случајевима, док се каматна стопа на ове пласмане кретала од минималних 2.00% до максимално 15.50% годишње увећана за шестомјесечни Euribor. Каматна стопа од 2.00% одобравана је клијентима који су као обезбјеђења кредита имали 100% намјенски орочен депозит код Банке, док је најнижа одобрена каматна стопа становништву износила 2.50% такође уз обезбјеђење 100% намјенски орочен депозит депонован код Банке. Наведени кредити су углавном обезбјеђени квалитетним средствима обезбјеђења као што су хипотека на некретнинама и залога на покретној имовини. Банка је у току 2016. године одобравала кредите из средства Инвестиционо Развојне Банке Републике Српске а.д. (ИРБ РС) на период дужи од 10 година у складу са правилима ИРБ РС, до максимално 20 година.

Највећи дио дугорочних пласмана пласираних становништву одобрени су са намјеном финансирања опште потрошње, куповине стамбених јединица, изградње и адаптације, док је намјена дугорочних пласмана правним лицима била финансирање основних средстава, инвестиција и трајних обртних средстава.

Географска концентрација пласираних кредита комитентима од стране Банке у кредитном портфолију у највећем дијелу обухвата комитенте са сједиштем на подручју града Бања Лука (око 22,7%) укупног портфолија банке, регије општине Источно Сарајево (око 9,4%), Дервентске регије (6,2%), Приједорске регије (око 5,8%) и Брчко дистрикта (око 6,0%) и Бијељинске регије (око 5,9%).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

16. НЕКРЕТНИНЕ, ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

	Улагања у туђе објекте	Грађевински објекти	Опрема	Опрема у при- преми	Укупно опрема	Немате- ријална улагања
Набавна вриједност						
Стање, 1. јануар 2015.	278		2,438	1	2,717	930
Набавке	28		248	1	277	64
Расходовања			(10)		(10)	-
Стање, 31. децембар 2015.	306		2,676	2	2,984	994
Набавке	8	4,834	202	(1)	5,043	57
Прекњижење			6		6	(6)
Расходовање			(114)		(114)	(34)
Стање, 31. децембар 2016.	314	4,834	2,770	1	7,919	1,011
Исправке вриједности						
Стање, 1. јануар 2015.	58		927	-	985	694
Амортизација	59		384	-	443	90
Расходовања			(8)	-	(8)	
Стање, 31. децембар 2015.	117		1,303	-	1,420	784
Амортизација	60	36	386	-	482	98
Расходовање	-		(97)	-	(97)	(35)
Стање, 31. децембар 2016.	177	36	1,592	-	1,805	847
Садашња вриједност						
31. децембар 2015. године	189		1,373	2	1,564	210
31. децембар 2016. године	137	4,798	1,178	1	6,114	164

На дан 31. децембра 2016. године некретнине и опрема су осигурани од уобичајених ризика, и Банка нема терета, нити залога над својим некретностима и опремом.

17. ОБРАЧУНАТА КАМАТА И ОСТАЛА АКТИВА

	У хиљадама ВАМ	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
У ВАМ:		
- Потраживања по основу доспјелих камата	1,075	883
- Потраживања за накнаде и провизије	99	59
- Дати аванси	6	9
- Остала потраживања	403	325
- Залихе материјала	548	143
- Разграничена потраживања за обрачунату камату	1,054	888
- Разграничени остали трошкови	130	139
- Потраживања од Фонда солидарности РС	246	91
- Остали пласмани	-	1
У страниј валути:		
- Разграничена потраживања за обрачунату камату у страниј валути	-	1
- Разграничена потраживања за обрачунате трошкове	104	127
- Аванси у страниј валути	11	11
- Остала потраживања у страниј валути	32	26
	3,708	2,703
Минус: Исправка вриједности обрачунатих камата и остале активе	(926)	(575)
Укупно:	2,782	2,128

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

18. ДЕПОЗИТИ БАНАКА

	У хиљадама ВАМ	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Депозити банака у иностраној валути	-	1
Укупно:	-	1

19. ДЕПОЗИТИ КОМИТЕНАТА

	У хиљадама ВАМ	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Депозити по виђењу у ВАМ:		
- Влада и владине институције	94	1,424
- Предузећа	4,741	4,101
- Небанкарске финансијске институције	9,858	10,408
- Становништво	11,819	7,911
- Непрофитне организације	1,095	1,830
- Остали комитенти	163	65
	27,770	25,739
Депозити по виђењу у иностраној валути:		
- Предузећа	678	349
- Небанкарске финансијске институције	154	800
- Непрофитне организације	173	73
- Страна лица	525	1,387
- Становништво	3,621	2,008
- Остало	3	1
	5,154	4,618
Краткорочни депозити у ВАМ:		
- Влада и владине институције	900	500
- Предузећа	-	-
- Небанкарске финансијске институције	18,547	21,470
- Становништво	193	153
- Остало	30	-
	19,670	22,123
Краткорочни депозити у иностраној валути:		
- Непрофитне организације		-
- Становништво	382	145
	382	145
Дугорочни депозити у ВАМ:		
- Небанкарске финансијске институције	17,088	7,045
- Влада и владине институције	7,950	3,825
- Предузећа	1,417	1,491
- Непрофитне организације	2,627	2,620
- Становништво	38,509	29,675
- Остали комитенти	700	800
	68,291	45,456
Дугорочни депозити у иностраној валути:		
- Предузећа	2,427	1,547
- Становништво	71,804	60,107
- Страна лица	134	256
- Непрофитне организације	1,173	
- Небанкарске финансијске институције	1,565	2,738
	77,103	64,648
Укупно:	198,370	162,729

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

19. ДЕПОЗИТИ КОМИТЕНАТА (наставак)

На депозите по виђењу у BAM и страној валути правних лица и предузетника Банка обрачунава камату по стопи од 0.00% до 1,50% на годишњем нивоу примјењујући конформни метод обрачуна камате.

На депозите по виђењу физичких лица по рачунима штедње по виђењу и трансакционим рачунима у BAM, Банка обрачунава каматну стопу од 0.10% на годишњем нивоу примјењујући пропорционални метод. На депозите по виђењу физичких лица у осталим валутама се не обрачунава камата.

На штедне улоге по виђењу-отворена штедња у BAM и EUR, Банка обрачунава каматну стопу у висини од 1,50% на годишњем нивоу примјењујући конформни метод обрачуна.

Краткорочни депозити у BAM и EUR правних лица и предузетника су орочени уз каматну стопу у распону од 0.60% до 1,80% на годишњем нивоу.

На краткорочне депозите физичких лица у BAM и EUR, Банка је у обрачуна камате примјењивала каматну стопу у распону од 0.10% до 2.00% на годишњем нивоу.

На дугорочне депозите у BAM и EUR правних лица и предузетника Банка обрачунава каматну стопу у распону од 2.80% до 3.80% на годишњем нивоу (неки од намјенских депозита су инструменти обезбјеђења кредита и уговорени су као бескаматни депозит).

На дугорочне депозите у BAM и EUR физичких лица Банка обрачунава каматну стопу у распону од 3.00% до 4.20% на годишњем нивоу.

Банка на орочене депозите примјењује конформни метод обрачуна камате, а за намјенске депозите примјењује пропорционални метод обрачуна, а све у складу са уговореним условима.

У зависности од тржишних услова, као и у случајевима од посебног значаја за Банку, Управа банке може донијети посебне одлуке о примјени веће каматне стопе до 1 процентног поена у односу на каматне стопе утврђене интерним актима.

20. ОБАВЕЗЕ ПО КРЕДИТИМА

	У хиљадама BAM	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
У BAM:		
- Фонд за развој и запошљавање PC	3,450	3,576
- Фонд становања PC	6,549	5,141
- Фонд за развој источног дијела PC	2,881	3,061
Укупно у BAM:	12,880	11,778
У страној валути:		
- EFSE I	1,956	1,956
- EFSE II	-	5,867
- EBRD	-	2,235
- RESPONSABILITY SICAV	-	3,260
- IFC	3,353	5,588
Укупно у страној валути:	5,309	18,906
Укупно дугорочни дио обавеза:	18,189	30,684
<i>Текућа доспијећа:</i>		
- EFSE	1,956	5,867
- KfW	-	-
- EBRD	-	2,235
- RESPONSABILITY SICAV	-	3,260
- IFC	2,235	2,235
- IRB	1,410	1,236
Укупно текућа доспијећа дугорочних обавеза:	5,601	14,883

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

20. ОБАВЕЗЕ ПО КРЕДИТИМА (наставак)

На дан 31. децембра 2016. године укупно стање обавеза по основу кредита од фондова којима управља Инвестиционо Развојна Банка Републике Српске износи 12,880 хиљада BAM:

Банка је потписала уговоре са ино кредиторима под сљедећим условима:

- EFSE, Холандија, 18.03.2014.: износ кредита 5 милиона EUR-а, период 3 године, грејс период 1 година, каматна стопа EURIBOR плус максимална маржа 4.50%,
- IFC, 30.09.2014.:износ кредита 4 милиона EUR, период 4 године, грејс период 1 година, каматна стопа EURIBOR плус максимална маржа 4.75%,

Средства примљених кредита су намијењена за финансирање основних средстава, обртног капитала, инвестиција, почетних пословних активности малих и средњих предузећа и предузетника.

Посебни финансијски услови из кредитних уговора

Према уговорима о кредитима потписаним са различитим кредиторима, Банка је обавезна да се придржава одређених процедура и рачуноводствених евиденција које адекватно одражавају операције Банке у складу са Међународним рачуноводственим стандардима, односно Међународним стандардима за финансијско извјештавање и одређеним финансијским условима.

На дан 31. децембра 2016. године Банка је остварила све задате финансијске показатеље од кредитора, те није имала кршења уговорених финансијских ковенанти.

21. СУБОРДИНИРАНИ ДУГ

	У хиљадама BAM	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
EFSE, Луксембург	6.845	-
KfW, Њемачка	-	3,912
Укупно	6.845	3,912

Банка је 18. децембра 2013. године потписала уговор са KfW, Њемачка о субординираном кредиту у висини од 2 милиона EUR, на период од пет година, уз једнократан поврат и каматну стопу у висини од 7% годишње. Сврха кредита је јачање укупног капитала Банке.

Својим Рјешењем од 16. децембра 2013. године, АБРС је дала сагласност за укључење субординираног дуга у допунски капитал Банке. Такође, наведеним рјешењем АБРС је дефинисала да Банка у периоду од пет година, а и након истека рока од пет година, не смије вршити отплату наведеног субординираног дуга, ако би се том операцијом капитал Банке смањио испод прописаног лимита. Поред наведеног, уговором о субординираном кредиту са KfW такође је дефинисано да отплата доспјелих кредитних обавеза према наведеном уговору се не може извршити уколико се нарушава минимална адекватност капитала Банке, као и без писмене сагласности регулатора (АБРС).

Рјешењем број: 03-125-1/16 пд 4. фебруара 2016.године АБРС је дала сагласност да се финансијска средства из субординираног дуга у износу од 3,912 хиљада BAM Банка преусмјери на посебан рачун. Средства су искључиво намијењена за куповину акција Банке од стране наведеног кредитора. Дана 15. априла 2016. године средства су пренијета на escrow рачун са којег је KfW купио акције Банке од МКД Микрофин д.о.о. Бањалука. (напомена 23).

Рјешењем број:03-1515-3/16 од 7. октобра 2016. године АБРС је дала сагласност за укључење субординисаног дуга у допунски капитал банке, у износу од 6.845 хиљада BAM.

Банка је 13. октобра 2016. године потписала уговор са EFSE, Луксембург о субординираном кредиту у висини од од 6.845 хиљада BAM, на период од 6 година, уз једнократан поврат и каматну стопу од 6,2% годишње. Сврха кредита је јачање укупног капитала Банке.

Средства од стране кредитора уплаћена су на рачун Банке 21. октобра 2016.године.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

22. ОСТАЛА ПАСИВА

	У хиљадама BAM	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
У BAM:		
- Обавезе по доспјелим каматама	37	-
- Разграничене обавезе за обрачунату камату	1,348	896
- Обавезе према добављачима	172	157
- Примљени аванси	1,280	1,034
- Остале обавезе	671	515
- Разграничени расходи	-	1
- Разграничени приходи	1,852	1,594
У страној валути:		
- Обавезе према добављачима	18	32
- Разграничене обавезе за обрачунату камату	2,555	2,724
- Остале обавезе	3	56
Укупно:	7,936	7,009

Разграничене обавезе за обрачунату камату у BAM са стањем на дан 31. децембра 2016. године у износу од 1,348 хиљада BAM највећим дијелом се односе на разграничену камату по ороченим депозитима (1,328 хиљада BAM) и мањим дијелом на разграничену камату по примљеним дугорочним кредитима (20 хиљада BAM).

Разграничени приходи у BAM са стањем на дан 31. децембра 2016. године у износу од 1,852 хиљада BAM највећим дијелом се односе на унапријед наплаћену накнаду за обраду кредита пласираних комитентима.

Разграничене обавезе за обрачунату камату у страној валути са стањем на дан 31. децембра 2016. године у износу од 2,555 хиљада BAM највећим дијелом се односе на разграничену камату по ороченим депозитима становништва (2,431 хиљаду BAM), и мањим дијелом на разграничену камату по основу обавеза по кредитима (38 хиљаде BAM) и обавеза по основу субординираног дуга (86 хиљаде BAM).

23. КАПИТАЛ

Акцијски капитал

Акцијски капитал Банке је формиран иницијалним улозима акционара, и накнадном докапитализацијом у новцу. Основни капитал Банке на дан 31. децембра 2016. године износи 40,841 хиљада BAM, и састоји се од 40,841 акција, номиналне вриједности од 100 BAM.

У току 2016. године дошло је до промјене структуре акционара, и према изводу из Централног регистра хартија од вриједности Републике Српске, на дан 31. децембра 2016. године, она је била сљедећа:

	Број акција	У хиљадама BAM	%
МКД Микрофин д.о.о. Бања Лука	313,892	31,389	76,86
FMO, Holandija	47,259	4,726	11,57
KFW, Njemačka	47,259	4,726	11,57
	408,410	40,841	100.00

Акционарска структура на дан 31. децембра 2015. године је била сљедећа:

	Број акција	У хиљадама BAM	%
МКД Микрофин д.о.о. Бања Лука	406,410	40,641	99.51
ДУИФ Микрофин инвест д.о.о. Бања Лука у име и за рачун ОИФ Микрофин плус а.д. Бања Лука	2,000	200	0.49
	408,410	40,841	100.00

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

23. КАПИТАЛ (наставак)

Недостајуће резерве за кредитне губитке

Резерве за кредитне губитке са стањем на дан 31. децембра 2016. године износе 62 хиљаде BAM, и настале су на основу Инструкције Агенције за банкарство РС (АБРС), којом је наложено Банци, да на овој позицији остану 62 хиљаде BAM недостајућих резерви које потичу из почетног стања 2010. године, када је било прелазак са вредновања кредитног портфолија Банке, у складу са регулаторним захтјевима, на методологију вредновања, која је заснована на пуној примени IAS 39.

Недостајуће регулаторне резерве за кредитне губитке са стањем на дан 31. децембра 2016. године износе 8,874 хиљада BAM.

Резерве капитала

Резерве капитала у износу од 795 хиљада BAM настале издвајањем средстава из добити за покриће недостајућих резерви за период од 2010. до 2012.године по Одлуци Скупштине број: СК-52/2016 године од 20. јуна 2016. године искориштене су за покриће губитка из ранијих година.

24. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ

	У хиљадама BAM	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	31. децембра
	2016.	2015.
Нето добитак текуће године	2,961	2,226
Пондерисани број акција	408,410	312,813
Основна зарада по акцији (у BAM)	7.25	7.12

Обзиром да Банка нема потенцијално умањујуће обичне акције као што су конвертибилни дуг и опције на акције, Банка не утврђује разријеђену зараду по акцији.

25. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ И УГОВОРЕНЕ ОБАВЕЗЕ

а) Плативе и чинидбене гаранције и остале преузете неопозиве обавезе

	У хиљадама BAM	
	31. децембар	31. децембар
	2016.	2014.
Плативе гаранције	6,144	2,886
Чинидбене гаранције	4,835	3,350
Преузете неопозиве обавезе за неповучене кредите	3,520	3,238
Неискориштена прекорачења по рачунима и кредитним картицама	5,980	4,624
Укупно	20,479	14,098

Највећи дио преузетих неопозивих обавеза за неповучене кредите се односи на неискориштене оквире за финансијско праћење у висини од 3.488 хиљаде BAM и неискориштене револвинг кредите у висини од 1.239 хиљаде BAM и неискориштени овердрафт у висини од 4,740 хиљада BAM.

На дан 31. децембра 2016. године резерва за потенцијалне губитке по основу ванбилансних ставки износи 118 хиљада BAM (31. децембар 2015. године: 96 хиљада BAM, напомена 116).

б) Судски спорови

На дан 31. децембра 2016. године Банка води 494 спора против лица у циљу наплате доспјелих потраживања.

На дан 31. децембра 2016. године против Банке су покренуто је шест судских спорова у вриједности 103 хиљаде BAM

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

25. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ И УГОВОРЕНЕ ОБАВЕЗЕ (наставак)

б) Судски спорови (наставак)

Имајући у виду природу спорова, Управа Банке је на приједлог Одбора за процјену постојања ризика губитака у поступцима против банке донијела Одлуку 27. децембра 2016. године да ће вршити резервисање по овим судским предметима у износу од 2 хиљаде BAM.

в) Усаглашеност са законским прописима

Банка је дужна да обим свог пословања усклади са прописаним показатељима, односно да обим и структуру својих различитих пласмана усклади са рачуноводственим стандардима и прописима Републике Српске који су установљени од стране Агенције за банкарство Републике Српске.

На дан 31. децембра 2016. године Банка је по свим показатељима била усклађена са рачуноводственим стандардима и прописима Републике Српске који су установљени од стране Агенције за банкарство Републике Српске.

26. ОДНОСИ СА ПОВЕЗАНИМ СУБЈЕКТИМА

Биланс стања	У хиљадама BAM	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Средства:		
Потраживања по основу пласираних кредита руководству и запосленима Банке	2	466
- Drvex d.o.o. Лакташи	338	-
Унапријед плаћени трошкови осигурања:		
- Микрофин осигурање а.д. Бања Лука	2	56
Унапријед плаћене лиценце:		
- MF Software д.о.о. Бања Лука	5	61
Обрачуната камата	1	2
Средства, укупно	348	585
Обавезе:		
- Трансакциони рачуни руководства Банке, НО и Управа	792	859
- Остала повезана физичка лица (чланови породица НО и Управе)	1,192	1,830
	1,984	2,689
Обавезе према добављачима:		
- MF Software д.о.о. Бања Лука	14	24
- МКД Микрофин д.о.о. Бања Лука	-	4
Остале обавезе:		
- Остале обавезе (Drvex d.o.o. Лакташи)	5	-
	19	28
Обавезе за камату:		
- Повезана физичка лица (чланови породица НО и Управе)	73	141
	73	141
Стање депозита повезаних правних лица:		
- МКД Микрофин д.о.о. Бања Лука	3,741	1,624
- ДУИФ Микрофин Инвест а.д. Бања Лука	-	110
- ОИФ Микрофин плус а.д. Бања Лука	-	680
- MF Software д.о.о. Бања Лука	72	99
- Микрофин осигурање а.д. Бања Лука	4,687	6,383
- Удружење грађана Микрофин	827	890
- Zertel fond	5,500	-
- Профи нова а.д. Бијељина	-	40
- Drvex d.o.o. Лакташи	162	-
- Остали	5	10
	14,994	9,836
Обавезе, укупно	17,070	12,684
Обавезе, нето	(16,722)	(12,099)

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

26. ОДНОСИ СА ПОВЕЗАНИМ СУБЈЕКТИМА (наставак)

Биланс успјеха	У хиљадама ВАН	
	Година која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Приходи		
Приходи од накнада од повезаних правних лица:		
- МКД Микрофин д.о.о. Бања Лука	423	393
- Микрофин осигурање а.д. Бања Лука	15	10
- MF SOFTWARE д.о.о. Бања Лука		1
- ОИФ Микрофин плус а.д. Бања Лука	1	-
- Остало физичка лица	7	
- Остало	1	
- Drvex д.о.о. Лакташи	5	5
Приходи по основу закупа	50	-
Приходи од камата осталих повезаних лица	22	22
Приходи, укупно	524	431
Расходи		
Трошкови закупа некретнина– МКД Микрофин д.о.о. Бања Лука	(117)	(241)
Трошкови закупа некретнина – Drvex д.о.о. Лакташи	(16)	(16)
Трошкови закупа некретнина – Микрофин осигурање а.д. Бања Лука	(51)	(51)
Трошкови закупа софтвера- MF SOFTWARE д.о.о. Бања Лука	(117)	(123)
Трошкови лиценци - MF SOFTWARE д.о.о. Бања Лука	(62)	(57)
Трошкови осигурања - Микрофин осигурање а.д. Бања Лука	(143)	(100)
Трошкови канцеларијског материјала	(3)	-
Трошкови одржавања основних средстава	(33)	-
Интелектуалне услуге	(129)	-
Трошкови стручног образовања	(1)	-
Расходи од камата од повезаних правних лица:		
- Микрофин осигурање а.д. Бања Лука	(167)	(210)
- ДУИФ Микрофин Инвест д.о.о. Бања Лука	-	(3)
- ОИФ Микрофин плус а.д. Бања Лука	-	(15)
- Удружење грађана Микрофин	(23)	(26)
- Руководство Банке	(23)	(25)
- Осталих повезаних лица	(71)	(94)
- Zepfer fond	(207)	-
Расходи по основу накнада члановима Надзорног одбора и руководства Банке	(250)	(304)
Расходи, укупно	(1,413)	(1,265)
Расходи, нето	(889)	(834)

27. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Република Српска и Босна и Херцеговина тренутно имају више закона који регулишу разне порезе уведене од стране надлежних органа. Порези који се плаћају укључују порез на додату вриједност, порез на добит и порезе на плате (социјалне порезе), заједно са другим порезима. Поред тога, закони којима се регулишу ови порези нису били примјењивани дуже вријеме за разлику од развијенијих тржишних привреда; док су прописи којим се врши имплементација ових закона често нејасни или не постоје. Сходно томе, у погледу питања везаних за пореске законе ограничен је број случајева који се могу користити као примјер. Често постоје разлике у мишљењу међу државним и ентитетским министарствима и институцијама у вези са правном интерпретацијом законских одредби што може довести до неизвјесности и сукоба интереса.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

27. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ (наставак)

Пореске пријаве, заједно са другим областима законског регулисања (на пример, питања царина и девизне контроле) су предмет прегледа и контрола од више овлашћених органа којима је законом омогућено прописивање јако строгих казни и затезних камата.

Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Банке могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнијетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Банци може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. У складу са Законом о Пореској управи Републике Српске, период застарјелости пореске обавезе је пет година. То практично значи да пореске власти имају права да одреде плаћање неизмиренних обавеза у року од пет година од тренутка када је обавеза настала. Ове чињенице утичу да порески ризик у Републици Српској и Босни и Херцеговини буде значајнији од оног у земљама са развијенијим пореским системом.

28. ТЕКУЋА ЕКОНОМСКА СИТУАЦИЈА И ЊЕН УТИЦАЈ НА ПОСЛОВАЊЕ БАНКЕ

У току 2016. године Банка је била под одређеним утицајем глобалне економске и финансијске кризе, као и осјетног пада привредне активности у БиХ. И поред значајних кредитних активности током 2016. године, Банка није имала проблема са ликвидношћу.

До сада, текућа економска ситуација је имала ограничен утицај на финансијски положај и перформансе Банке, прије свега захваљујући интерним политикама управљања ризицима и регулаторним ограничењима. Банка је благовремено предузела више мјера за спрјечавање погоршања ризика, као што су:

- ревидирање политика и процедура обраде и одобравања кредита, процјене кредитног ризика, те управљања ризицима,
- прилагођавањем понуде производа и услуга потребама клијената и структури расположивих извора,
- одобравање реструктурирања кредита у циљу прилагођавања плаћања реалним изворима клијента,
- поновно вредновање колатерала приликом реодобравања и реструктурирања кредита,

Банка пажљиво и на редовној основи прати кредитни ризик, ризик ликвидности, каматни и девизни ризик. Очекује се да ће ликвидност Банке и у будућем периоду бити на задовољавајућем нивоу.

Економска ситуација у земљи вјероватно ће утицати на положај одређених индустријских грана, као и на способност неких клијената да сервисирају своје кредитне обавезе што може имати утицај на резервисања Банке за губитке по основу обезвјеђења у 2017. години, а затим и на друга подручја у којима се од руководства Банке очекује да даје процјене, укључујући и процјену вриједности средстава обезбјеђења и хартија од вриједности. Финансијски извјештаји Банке за 2016. годину садрже значајне рачуноводствене процјене које се односе на губитке услед умањења вриједности имовине и процјену вриједности средстава. Банка ће се у 2017. години концентрисати на управљање својим финансијским портфолиом у складу са промјенама у пословном окружењу.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

29. ПРЕУЗЕТЕ ОБАВЕЗЕ ЗА ЗАКУПНИНЕ ПОСЛОВНИХ ОБЈЕКТА

Минимална закупнина призната као трошак у току године која се завршава 31. децембра 2016. године износи 740 хиљада BAM (2015. година 841 хиљада BAM).

Преузете обавезе Банке по основу отказивих уговора о закупу пословних објеката су сљедеће:

	У хиљадама BAM	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Не дуже од једне године	34	168
Дуже од једне године али краће од пет година	623	970
Дуже од пет година	-	-
Укупно:	657	1,138

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ

30.1. Управљање финансијским ризицима

Банка је изложена различитим врстама финансијских ризика на основу својих активности које, између осталог, укључују анализе, процјене, прихватање одређеног степена ризика или комбинације ризика, као и управљање истим. Преузимање ризика се налази у основи финансијског пословања, а оперативни ризици су пропратни ефекти сваког посла. Банка има циљ да постигне одговарајућу равнотежу између преузетих ризика и поврата на улагања, и да сведе на минимум потенцијалне негативне ефекте истих на финансијски резултат Банке.

Политике управљања ризицима Банке користе се за идентификовање и анализу ових ризика, за успостављање одговарајућих ограничења и контрола, за посматрање ризика и поштовање ограничења на основу поузданих и ажурних информационих система. Банка редовно преиспитује своје политике и системе управљања ризицима да би исти одговарали промјенама на тржишту, промјенама производа и новим најбољим праксама.

Банка је успоставила систем управљања ризицима како би на вријеме идентификовала, процијенила и пратила ризике којима је изложена у свом пословању.

Структура управљања ризицима организована је у складу са Законом о банкама и важећим Одлукама АБРС о минималним стандардима управљања појединим врстама ризика.

Надзорни одбор

Одговорност Надзорног одбора Банке је да дефинише стратегију управљања ризицима и стратегију управљања капиталом Банке, као и политику управљања ризицима Банке, те да надгледа ризике које Банка преузима у својим активностима.

Надзорни одбор усваја програм, политике и процедуре за идентификовање, мјерење и процјену ризика, као и управљање ризиком. Надзорни одбор треба да обезбиједи потпуно поступање Банке у складу са дефинисаном стратегијом и усвојеним политикама и процедурама.

Надзорни одбор је, такође, задужен за ризике велике изложености (било када је ријеч о појединачном клијенту или групи повезаних лица), те одлучује о одобравању кредитних захтијева за ризичне производе банке (на препоруку КО банке) у појединачном износу већем од 1,000 хиљада BAM и свих (на нивоу клијента или групе повезаних лица) преко 1,500 хиљада BAM. укупне изложености (на нивоу клијента или групе повезаних лица). Надзорни одбор именује и разријешава чланове Кредитног одбора Банке.

Управа Банке

Одговорност Управе Банке је да креира, развија и благовремено подноси Надзорном одбору приједлоге за доношење програма, политика и процедура за идентификовање, мјерење и процјену ризика, као и управљање ризицима.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

30.1. Управљање финансијским ризицима (наставак)

Управа Банке (наставак)

Управа Банке је одговорна за спровођење дефинисане стратегије управљања ризицима и стратегије управљања капиталом, као и политике управљања ризицима Банке.

Управа Банке надзире рад нижих нивоа руководства и извршилаца у Банци те контролише примјену усвојених политика и процедура. Управа Банке најмање квартално прати кретања и врши анализу управљања ризицима те редовно извјештава Надзорни одбор. У случају да неке активности и ризици нису у складу са дефинисаном политиком и стратегијом, Управа Банке је у обавези да о тим случајевима обавијести Надзорни одбор.

Кредитни одбор банке

Обавеза Кредитног одбора Банке је да, у оквирима утврђене кредитне политике Банке, доноси одлуке о пласманима преко 200 хиљада BAM до 1,000 хиљада BAM појединачне изложености, односно преко 300 хиљада BAM до 1,500 хиљада BAM изложености на нивоу комитента или групе повезаних лица. Доношење одлуке о пласманима испод износа који су у надлежности Кредитног одбора Банке је надлежност Кредитног одбора пословнице или лична надлежност Шефа пословнице.

Сектор управљања ризицима

Улога Сектора управљања ризицима је идентификација, мјерење, процјена и управљање ризицима које је Банка преузела у свом редовном пословању. Обавеза Сектора управљања ризицима је давање мишљења у писаној форми за све појединачне кредитне захтјеве веће од 150 хиљада BAM. Мишљење Сектора управљања ризицима је саставни дио кредитног приједлога, односно предмета који се разматра на Кредитном одбору.

Руководилац Сектора управљања ризицима као члан Кредитног одбора Банке и члан Управе надлежан за управљање ризицима имају право вета код одлучивања о пласманима које разматра Кредитни одбор Банке.

Сектор управљања ризицима даје мишљење о новим кредитним производима који генеришу ризик као и осталим областима који генеришу ризик.

Одбор за управљање активом и пасивом (ALCO)

Основна функција Одбора за управљање активом и пасивом Банке (ALCO) је идентификација, мјерење и управљање ризицима који произилазе из структуре њених билансних и ванбилансних позиција, прије свега ризиком ликвидности и каматним ризиком, дефинишући одговарајуће лимите ризика и мјере којима се елиминише негативан утицај на профитабилност.

Одбор за управљање пласманима

Основна функција Одбора за управљање пласманима је да надзире квалитет пласмана Банке, процес мониторинга и ефикасности управљања кредитним ризиком, прати процесе наплате у Служби за реструктурирање кредита и Служби правних послова и принудне наплате и њихово остваривање у складу са пословним циљевима Банке. Улога одбора је праћење кредитног процеса по свим његовим фазама да у случају идентификовања уског грла припреми приједлог Управи Банке да се дефинишу мјере, активности и одговорни на отклањању истих. Такође врше координацију и стратегијско усмјеравање процеса и активности између свих пословних функција у Банци које су укључене у кредитни процес ради организације процеса у свим његовим фазама уз постизање задатих циљева и планираних вриједности уз редовне контроле повезане са овим процесима. У надлежности овог одбора је давање сагласности за одступање од дефинисаних процедура наплате, као и приједлога за побољшање квалитета кредитног портфолија.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

30.1. Управљање финансијским ризицима (наставак)

Комисија за ликвидност

Комисија за ликвидност, састављена од три члана, именована од стране НО Банке и то члана Управе Банке, руководиоца Сектора средстава и трансакционих послова и руководиоца Сектора управљања ризицима, одржава састанке минимално једном мјесечно. Комисија за ликвидност прати и процјењује текућу, дневну ликвидност на основу плана ликвидности на одређени дан, који Сектор средстава и трансакционих послова доставља на дневном нивоу члановима Комисије и осталим члановима Управе Банке.

На мјесечном нивоу комисија за ликвидност, анализира план ликвидности и његову реализацију, предлаже мјере и дефинише задатке за потребе одржавања ликвидности Банке да би избјегла ризик негативних ефеката на финансијски резултат Банке због немогућности уредног измирења својих текућих обавеза.

Сектор средстава и трансакционих послова

Сектор средстава и трансакционих послова своју улогу управљања текућом ликвидношћу остварује кроз следеће активности:

- планирање прилива и одлива новчаних средстава на дневном нивоу,
- праћењем пословних промјена и стања новчаних средстава на рачуну резерви код ЦБ БиХ, на рачунима код коресподентних банака у иностранству и у земљи, као и новчаних средстава у готовом новцу у домаћој и страној валути у трезору и у благајнама Банке,
- прибављање недостајућих средстава или пласирање вишка ликвидних средстава на финансијским тржиштима,
- прати велике појединачне одливе/приливе средстава депонената, прати исплате кредита, а све у циљу одржавања девизне позиције, рочне структуре и испуњења свих доспјелих обавеза на вријеме,
- анализу структуре и рочности депозита предузимајући активности поновног уговарања рочности доспјелих депозита,
- одржава и издваја законску обавезну резерву као минималан износ средстава издвојених на рачуну резерви код ЦБ БиХ,
- припрема дневне, мјесечне и шестомјесечне планове ликвидности као метод процјене будуће ликвидности,
- интерно и екстерно извјештавање о кретању ликвидности.

Најзначајнији ризици којима је Банка изложена у свом пословању јесу кредитни ризик, тржишни ризик, ризик ликвидности и оперативни ризик.

30.2. Кредитни ризик

Банка преузима на себе кредитни ризик који представља могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат Банке услед неизвршавања уговорених обавеза дужника према Банци. Кредитни ризик представља најзначајнији ризик за пословање Банке која из тог разлога управља својом изложеношћу кредитном ризику. Изложеност кредитном ризику настаје прије свега на основу активности кредитирања, тј. одобравања кредита. Кредитни ризик је такође присутан код ванбилансних финансијских инструмената, као што су гаранције и неповучене кредитне линије.

Кредитни ризик подразумијева ризик настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед неизвршавања обавеза дужника према Банци. Кредитни ризик обухвата:

- Ризик неизвршења („default risk“) – ризик од губитка који може наступити уколико дужник не измири своју обавезу према Банци;
- Ризик промјене кредитног квалитета aktive („downgrade risk“) – ризик од губитка Банке који може настати уколико дође до погоршања нивоа ризичности дужника (погоршања кредитног рејтинга дужника) на позицијама aktive које се воде у кредитном портфолију;
- Ризик промјене вриједности aktive – ризик од губитка Банке који може настати на позицијама aktive које се воде у кредитном портфолију уколико дође до смањења тржишне вриједности у односу на вриједност по којој је актива купљена;
- Ризици изложености – ризици који могу проистећи по основу изложености Банке према једном лицу, групи повезаних лица или лицима повезаним са Банком.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

30.2. Кредитни ризик (наставак)

Банка кредитним ризиком управља провођењем стратегије кредитирања која је усмјерена према предузетницима, малим и средњим предузећима (SME) и дисперзији ризика.

Банка кредитним ризиком управља тако што у складу са својом политиком кредитирања одобрава стандардизоване кредитне производе. Кредитни производи и њихове основне карактеристике у погледу износа, рока, каматне стопе, накнаде те обавезног обезбјеђења дефинисани су Каталогом кредитних производа. Сектор управљања ризицима укључен је у дефинисање кредитних производа и њихову оцјену са становишта ризика. Нивои одлучивања дефинисани Пословником о раду кредитних одбора надлежни су за доношење одлука у случајевима одобравања стандардних производа и под стандардним условима, а свако одступање од дефинисаних стандарда захтијева одлучивање на вишем нивоу.

Банка је Кредитним приручником, Правилником о документовању кредитних активности и и одлагању/чувању кредитне документације, као и Упутством за израду кредитне анализе, јасно дефинисала начин обраде кредитних производа, потребну документацију за поједине тржишне сегменте, кораке кредитног процеса као и организационе дијелове и појединачне извршиоце одговорне за њихово спровођење. Наведеним документом прописани су сви образци који се користе у току обраде и праћења кредита као и начин и обрасци кредитне анализе за оцјену кредитне способности (бонитета) у зависности од припадности тржишном сегменту (COR i PUB, SME i Retail). Банка одобрава кредите у складу са дефинисаним процедуром одобравања кредита, а на основу процјене кредитне способности дужника и инструмената обезбјеђења. Анализа кредитне способности дужника мора бити презентована у документу „Анализа“ који садржи и кредитни приједлог на основу којег се доноси одлука о пласману. Кредитне одлуке се доносе на основу дефинисаних лимита за појединачне изложености и дефинисаних лимита укупне изложености клијента односно групе повезаних лица. У Банци постоји 5 нивоа овлаштења за одобрење пласмана од којих је највиши Надзорни одбор Банке, а најнижи лична надлежност шефа пословнице. Обрада кредитних захтјева за SME i Retail тржишни сегмент врши се децентрализовано у пословницама Банке. Обрада свих кредитних захтјева од пријема захтјева за кредит до пласмана кредита обавља се кроз апликативни кредитни модул прилагођен потребама Сектора тржишта (Front office).

Упутством за наплату и управљање проблематичним пласманима, као и Политиком мониторинга, дефинисан је начин праћења и мониторинг постојећих пласмана као и надлежности и одговорности за спровођење активности наплате. Наведеним упутством Банка је дефинисала начин спровођења дневног и мјесечног мониторинга наплате у оквиру којег се реализују и одређени кораци управљања проблематичним пласманима.

Да би се на квалитетан, систематски и прегледан начин управљало портфолиом у кашњењу, интерним процедурама су дефинисана два документа и то: „Досије неуредне отплате“ и „Стратегије наплате“. „Досије неуредне отплате“ представља извјештај који даје преглед већ извршених активности по кредитима у кашњењу преко 30 дана и води се све док се обавезе по кредиту не измире у потпуности. Кредитни службеници су у обавези да воде досије неуредне отплате и хронолошки евидентирају све активности које су подузете у циљу наплате потраживања. Вођење овог образаца је софтверски подржано у оквиру кредитног модула који користи Front office. „Стратегије наплате“ је извјештај који даје динамички преглед активности које ће бити предузете у циљу наплате потраживања, односно договорену стратегију наплате.

Банка од краја 2010. године у својој организациој структури има Сектор управљања ризицима који обавља послове мјерења и контроле ризика, а од новембра 2011. године обавља и послове процјене кредитног ризика односно оцјену бонитета клијената и формирање мишљења Сектора управљања ризицима које се презентује на Кредитном одбору приликом доношења одлуке о пласману.

Банка је измјенама у својој организациој структури почетком 2011. године извршила изузимање послова књиговодства кредита, исплате кредита и осталих послова кредитне администрације од кредитних службеника и формирала посебан сектор који се бави овим пословима чиме је раздвојила обављање неспojивих послова и смањила ризик. Последњим организационим измјенама ове послове обавља служба за подршку.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)**30.2. Кредитни ризик (наставак)***Губици због умањења вриједности и политика резервисања*

Банка процјењује ризик могућих губитака услед погоршања кредитне способности дужника. Кредитни ризик обухвата ризик да дужници неће бити у могућности да правовремено испуне своје обавезе било да је мало вјероватно да ће их измирити из својих примарних извора, било да је у кашњењу више од 90 дана.

Обезврјеђени пласмани су пласмани код којих је утврђен објективни доказ обезврјеђења. Под објективним доказом обезврјеђења се подразумијевају догађаји који условљавају мјерљиво умањење процијењених будућих токова готовине.

Појединачно обезврјеђена средства су она средства за која је појединачно процијењено да су обезврјеђена и за која су признати процијењени губици. Износ губитка утврђује се као разлика између књиговодствене вриједности и садашње вриједности будућих токова готовине.

Обрачунати износ обезврјеђења билансне активе Банка евидентира на терет расхода, а у корист исправки вриједности те активе, а обрачунати износ вјероватног губитка по основу ванбилансних ставки евидентира се на терет расхода, а у корист резервисања за губитке по ванбилансној активи.

Групна процјена обезврјеђења се врши за пласмане који не припадају групи индивидуално значајних пласмана.

За сврху групне процјене пласмани се групишу у хомогене групе у погледу кредитног ризика у складу са Интерном методологијом Банке за обрачун исправки вриједности. Будући токови готовине за хомогене групе пласмана одређују се на основу расположивих историјских података, углавном података о кашњењу у измирењу обавеза, а узимају се у обзир и токови који ће извјесно настати реализацијом средстава обезбјеђења.

Колатерали

У складу са стандардним принципима кредитног пословања, Банка у сврху обезбјеђења пласмана захтијева колатерал који треба покрити ризик немогућности клијента да изврши уговорене обавезе.

Колатерали које Банка најчешће користи као инструменте обезбјеђења су:

- мјенице,
- налози,
- изјава о запљени (административна забрана),
- солидарни дужник,
- солидарни јемац/јемац платац,
- залог на непокретну имовину-хипотека,
- залог покретних ствари
- залог ХОВ,
- залог новчаних средстава (депозит/штедни улог),
- полиса осигурања,
- гаранције Гарантног Фонда РС.

Банка задржава право да затражи и било коју другу врсту инструмента обезбјеђења коју сматра неопходним.

Проблематични пласмани

Под проблематичним пласманима (статус NPL/"non performing loans") подразумијевају се пласмани са кашњењем преко 90 дана и материјално значајним кашњењем. По категоризацији то су пласмани у Ц, Д и Е категорији. Пласмани у категорији Б и кашњењем мањим од 90 дана не сматрају се NPL пласманима, али представљају активу са посебном напоменом.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)**30.2. Кредитни ризик (наставак)***Проблематични пласмани (наставак)*

Банка врши класификацију клијента у складу са Интерном методологијом обрачуна исправке вриједности према данима кашњења и подацима о миграцијама пласмана по бонитетним групама, као и класификацију клијента према Одлуци АБРС о минималним стандардима управљања кредитним ризиком и класификација aktive. Према неведеној Одлуци АБРС сви клијенти се класификују у 5 категорија и то: А, Б, Ц, Д и Е категорију.

Управљање проблематичним пласманима је централизовано и организовано кроз рад посебне Службе за реструктурирање кредита. Ова служба је основана у априлу мјесецу 2013. године са циљем квалитетнијег управљања проблематичним пласманима.

Ова служба је надлежна за репрограм и реструктурирања свих пласмана уз обавезно мишљење Сектора управљања ризицима. Када ова служба исцрпи све могућности наплате предлаже Одбору за управљање пласманима/Кредитном одбору Банке доношење одлуке о покретању судског спора.

Упутством о наплати и управљању проблематичним пласманима Банка је децидно прописала послове преузимања, праћења и наплате свих проблематичних пласмана за све тржишне сегменте. У надлежност Службе за реструктурирање, кредит (пласман) прелази када је испуњен сљедеће услове:

1. Кредити који су у кашњењу 90 и више дана уз услов да су доспјеле обавезе веће од износа анuitета;
2. Клијенти који нису измирили своје обавезе у року од 30 дана од доспјећа целокупног износа овердрафта/револвинга;
3. Кредитне картице које су у кашњењу 90 и више дана;
4. Све врсте гаранција гдје је Банка извршила плаћање, а доспјела обавеза није измирена у року од 30 дана од датума плаћања Банке по гаранцији.

Клијенти који су испунили горе наведене услове преносе се у надлежност Службе за реструктурирање кредита под претпоставком да је могуће кроз програм реструктурирања и репрограма структурирати клијентова задужења на начин да их клијент може редовно сервисирати. Уколико не постоје никакве могућности сервисирања, у било ком износу, клијент и његова задужења се не преносе у надлежност Службе за реструктурирање кредита већ директно на Службу правних послова ради покретања судског поступка.

Пренос у Службу за реструктурирање кредита се ради на начин да се почетком сваког мјесеца из Сектора тржишта генерише списак кредита код којих су на задњи дан у претходном мјесецу остварени услови за пребацивање у Службу за реструктурирање кредита. Списак треба обухватити сва задужења клијента, те задужења повезаних лица без обзира што нису у категоријама кашњења која дефинишу пренос (по основу власничке и родбинске повезаности), а која утичу на кредитну способност и могућност отплате. Сектор тржишта може дати приједлог за одлагање преноса клијената у Службу за реструктурирање кредита, максимално 30 дана уколико има договор са клијентом да ће извршити уплату или репрограмирати обавезе. Уколико у року од 30 дана клијент не изврши уплату или његове обавезе не буду репрограмиране клијент прелази у надлежност Службе за реструктурирање кредита. Одлуку о одлагању преноса у Службу за реструктурирање кредита доноси Одбор за управљање пласманима након сагледавања приједлога из Сектора тржишта. Коначан, усаглашен са пословницама, списак кредита за пренос у Службу реструктурирања треба бити састављен у 3 примјерка и потписан од стране помоћника директора. Један примјерак се доставља Служби за реструктурирање кредита, један Сектору рачуноводства, финансијског контролинга и пословне подршке а трећи се архивира у Сектору тржишта. Коначан списак кредита за пренос у електронској форми се доставља свим шефовима пословница.

На основу овог списка клијената врши се пренос предмета из пословнице у Службу за реструктурирања кредита, те задужење запосленог у Служби за реструктурирање кредита за наведене предмете у систему. Ова активност задужења у систему подразумјева да се у подршци, закључно са седмим радним даном у мјесецу, за све партије са списка врши додјељивање back - ир референта из Службе за реструктурирање кредита у банкарској апликацији.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

30.2. Кредитни ризик (наставак)

Проблематични пласмани (наставак)

Запослени у Служби за реструктурирање кредита треба да: Заприме кредитни фајл од кредитног службеника у року од 15 дана од дана задужења. Поступају по преузетим предметима у што краћем року. Запослени у Служби за реструктурирање кредита надлежан за клијента обавезан је наставити водити преглед активности и мјера које подузима на конкретним партијама, кроз ажурирање стратегија у фронт апликацији. Чак и ако се кредити уредно сервисирају, запослено лице у Служби за реструктурирање кредита надлежно за клијента је дужно вршити редован квартални мониторинг клијента. Запослени у Служби за реструктурирање кредита имају на располагању све мјере у циљу рјешавања проблема кашњења које подразумевају агресивну наплату, репрограм постојећих задужења, реструктурирање обавеза, отварање нових задужења на главног дужника или остале учеснике.

Ризици сродни кредитном ризику

Банка издаје гаранције својим комитентима, по основу којих Банка има потенцијалну обавезу да изврши плаћање у корист трећих лица. На овај начин Банка се излаже ризицима сродним кредитном ризику, који се могу превазићи истим контролним процесима и процедурама. На ове изложености Банка примјењује исте процедуре мониторинга и наплате као за кредитне пласмане.

Покривеност колатералима и другим облицима обезбјеђења

Банка за већину својих пласмана захтијева средства обезбјеђења. Износ и тип захтијеваног обезбјеђења зависи од тржишног сегмента којем клијент припада, типа односно врсте производа који се одобрава те процијењеног кредитног ризика за сваког појединачног комитента.

Процјена фер вриједности инструмената обезбјеђења је заснована на вриједности инструмената обезбјеђења процијењеног у тренутку задуживања. У складу са пословном политиком и интерним процедурама Банке утврђује се потребна фер вриједност инструмената обезбјеђења, начин и рок њене поновне процјене.

Руководство прати тржишну вриједност средстава обезбјеђења и тражи додатна средства обезбјеђења у складу са уговорима и уколико се процјени да је потребно. Банка узима у обзир вриједност средстава обезбјеђења приликом преиспитивања адекватности исправки вриједности пласмана.

	У хиљадама BAM	
	Година која се завршава	
	31. децембра	
	2016.	2015.
Кредити осигурани посебним депозитом	2,435	1,515
Кредити осигурани некретнинама	81,686	80,760
Кредити осигурани другим колатералом	141,040	105,604
Укупно:	225,161	187,879

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)**30.2. Кредитни ризик (наставак)****30.2.1. Ризик концентрације**

У циљу бољег управљања и контроле кредитног ризика Банка је успоставила адекватне и опрезне лимите у односу на капитал Банке, минимално у складу са Одлуком АБРС о минималним стандардима за управљање концентрацијом ризика и то:

Укупно излагање кредитном ризику Банке према појединачном кориснику или групи повезаних лица не смије да пређе износ од 40% износа основног капитала које представља највеће укупно дозвољено излагање кредитном ризику (НИКР). Банка може да достигне НИКР према појединачном кориснику или групи повезаних лица само ако осигура његову сљедећу структуру и ограничења:

- излагање Банке кредитном ризику према појединачном кориснику или групи повезаних лица које није покривено колатералом не смије бити веће од 5% износа основног капитала Банке,
- излагање Банке кредитном ризику према појединачном кориснику или групи повезаних лица које прелази 5% до највише 25% износа основног капитала мора бити покривено колатералом,
- излагање Банке кредитном ризику према појединачном кориснику или групи повезаних лица које прелази 25% износа основног капитала Банке до износа (НИКР) мора бити покривено квалитетно наплативом залогом чија вриједност, утврђена поузданим и стабилним цијенама, прелази износ тог излагања Банке,
- укупно излагање Банке кредитном ризику у потенцијалним ванбилансним обавезама према појединачном кориснику или групи повезаних лица, осим гаранција за добро извршење посла, не смије да пређе износ од 20% износа основног капитала Банке.

Збир великих излагања Банке (велико излагање Банке је свако укупно излагање Банке кредитном ризику према појединачном кориснику или групи повезаних лица које прелази 15% основног капитала Банке) укључујући и све НИКР не смије да буде веће од 300% износа основног капитала Банке.

Збир свих излагања Банке кредитном ризику у потенцијалним ванбилансним обавезама, осим гаранција за добро извршење посла, не смије бити веће од 300% износа основног капитала Банке.

Интерним политикама и процедурама Банке утврђени су лимити, односно концентрација пласмана по појединачном кориснику или групи повезаних лица и лицима повезаним са Банком. Сектор за управљање ризицима прати и мјери, те у сарадњи са Службом рачуноводства и извјештавања и пословне подршке извјештава надлежне одборе Банке о изложеностима ризику изложености према појединачном кориснику или групи повезаних лица и лицима повезаним са Банком.

На дан 31. децембра 2016. године Банка је усаглашена са свим ограничењима прописаним од стране АБРС и уговореним са кредиторима, у вези са концентрацијом ризика.

Концентрација ризика по клијентима

На дан 31. децембра 2016. године највећа изложеност према појединачном клијенту, прије узимања у обзир инструмената осигурања, износи 2,499 хиљада BAM, што чини 1,11% укупне изложености кредитном ризику (31. децембар 2015. године: 2,763 хиљада BAM).

Концентрација кредитног ризика по географском подручју

У току 2016. године кредитни портфолио Банке је већином био концентрисан на подручје Републике Српске и града Бања Лука, те је примјетано повећање учешћа клијената са подручја града Бања Лука са 19.07% укупног портфолија у 2015. години на 22.70% укупног портфолија на крају 2016. године.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)**30.2. Кредитни ризик (наставак)****30.2.1. Ризик концентрације (наставак)****Концентрација кредитног ризика по гранама индустрије**

Банка има диверсификовани портфолио који покрива различите индустрије (по бруто изложености):

У хиљадама ВАН

	31. децембар 2016.	У %	1. децембар 2015.	У %
Грађевинарство	17,112	8%	12,163	6%
Трговина	32,795	15%	27,559	15%
Услуге, туризам, угоститељство	6,743	3%	3,667	2%
Пољопривреда	8,039	4%	7,984	4%
Производња, рударство и индустрија	29,255	13%	21,827	12%
Транспорт, складиштење, ПТТ комуникације	16,408	7%	10,918	6%
Финансије	747	0%	380	0%
Трговина некретнинама	873	0%	691	0%
Администрација, друге јавне услуге	0	0%	0	0%
Остало (становништво)	113,189	50%	102,690	55%
Укупно:	225,161	100%	187,879	100%

На дан 31. децембра 2016. године, а у односу на исти период 2015. године, повећана је концентрација кредита у сектору грађевинарства за 2%, услуга, туризма, угоститељства и производње, рударства и индустрије, транспорта, складиштења и ПТТ комуникација за 1.00% а смањена у оквиру становништва, које обухвата физичка лица и предузетнике, за 5.00% , док је учешће осталих грана индустрије углавном остало на истом нивоу.

Концентрација кредитног ризика по врстама кредита

Банка редовно прати и диверсификује пласиране кредите по врстама кредита (по бруто изложености):

У хиљадама ВАН

	31. децембар 2016.	У %	31. децембар 2015.	У %
Кредити по трансакционим рачунима	26,065	12%	19,757	10%
Потрошачки кредити	66,131	29%	58,043	31%
Кредити за обртна средства	55,748	25%	37,368	20%
Инвестициони кредити	65,514	29%	57,957	31%
Плаћене гаранције	555	0%	555	0%
Стамбени кредити	8,486	4%	7,378	4%
Остали кредити, купљени краткорочни пласмани-факторинг	2,662	1%	6,821	4%
Укупно:	225,161	100%	187,879	100%

На дан 31. децембра 2016. године, а у односу на исти период 2015. године, смањена је концентрација потрошачких кредита за 2%, инвестиционих за 2% ,осталих кредита за 3%, а повећана концентрација кредита по трансакционим рачунима за 2% и кредита за обртна средства за 5%. Учешће осталих врста кредита је углавном остало на истом нивоу.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)**30.2. Кредитни ризик (наставак)****30.2.1. Ризик концентрације (наставак)****Квалитет кредита и ванбиланса по АБРС категоријама (квалитет портфолија)**

У складу са Одлуком АБРС, Банка врши класификацију пласираних кредита према броју дана кашњења у отплати кредита.

	Категорија					У хиљадама ВАМ
	А	Б	Ц	Д	Е	Укупно
31. децембар 2015.						
Кредити клијентима						
- краткорочни	36,171	2,436	256	22	6	38,891
- дугорочни	144,843	23,823	3,449	956	383	173,454
- доспјели	1,255	683	587	913	8,823	12,261
- плаћене гаранције	-	-	-	-	555	555
Укупно кредити	182,269	26,942	4,292	1,891	9,767	225,161
- ванбиланс	18,869	1,525	5	7	73	20,479
Укупно:	201,138	28,467	4,297	1,898	9,840	245,640

30.2.2. Стрес тест

Банка је, у оквиру процјене кредитног ризика, примјенила најгори могући сценарио развоја догађаја за свој портфолио. Банка је радила Стрес тест под сљедећим претпоставкама: девалвирање Конвертибилне марке за 30%, пад вриједности колатерала до 30%, и повећање исправке вриједности за клијенте који имају евидентирано кашњење у измирењу доспјелих обавеза.

Портфолио на дан 31. децембар 2016. године	Укупна изложеност	Укупна изложеност				Укупно пого-ршање
		умањена за износ депозита	Дисконтова вана вриједност колатерала	Исправка вриједности	Износ недо-стајућих резерви	
Прије теста	248,409	246,168	185,124	13,727	8,945	22,672
Након теста	300,445	298,204	170,000	15,663	9,845	25,508
Разлика	52,036	52,036	(15,124)	1,936	900	2,836

30.3. Тржишни ризик

Банка преузима на себе тржишне ризике, који представљају ризик да ће фер вриједност или будући токови готовине који произилазе из финансијских инструмената осцилирати због промјена у тржишним вриједностима. Тржишни ризици настају по основу отворених позиција изложених ризику по основу доспијећа, каматних стопа, валута и производа капитала, који су изложени општим и посебним кретањима и промјенама везаним за ниво несталности тржишних стопа или цијена (као што су каматне стопе, кредитне марже, девизни курсеви и цијене капитала). Од тржишних ризика Банка је изложена девизном ризику и ризику промјене каматних стопа.

Систем контроле тржишних ризика се остварује кроз подјелу и независну функцију преузимања ризика (front office) од њиховог праћења и управљања као и активности подршке (back office).

30.3.1. Девизни ризик

Девизни ризик представља изложеност Банке могућем утицају промјена девизних курсева и опасност да неповољне промјене доведу до губитка Банке у домаћој валути, при чему ниво девизног ризика представља функцију висине и дужине трајања изложености Банке могућим промјенама девизних курсева и зависи од висине задужености Банке у иностранству, степену валутне изложености активе и пасиве биланса и ванбиланса Банке, односно степена усклађености валутних новчаних токова Банке.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)**30.3. Тржишни ризик (наставак)****30.3.1. Девизни ризик (наставак)**

Стратегија коју Банка примјењује приликом управљања девизним ризиком темељи се на одржавању девизне позиције у оквиру ограничења прописаних Законом о банкама Републике Српске и Одлуком о минималним стандардима за управљање девизним ризиком банака.

За потребе управљања, контроле и идентификације девизне изложености, Банка дневно прати стање и структуру ефективних страних валута у благајнама и трезору, девизних средстава и структуру по валутама на рачунима код иностраних банака, води рачуна о усклађености девизне позиције у нестабилним валутама, уговара валутну клаузулу за ставке активе и пасиве, укључујући и ванбилансне ставке, у форми симетричне, односно двосмјерне валутне клаузуле, како би заштитила вриједност активе и пасиве без обзира да ли курс валуте на коју гласи валутна клаузула расте или опада у односу на домаћу валуту, а све у циљу успостављања девизне усклађености финансијске активе и финансијских обавеза.

Сектор средстава и трансакционх послова на дневној основи прати девизну позицију и у сарадњи са Сектором тржишта и Управом Банке предузима одговарајуће, горе наведене, активности у циљу одржавања девизне позиције у оквирима дозвољених лимита.

У склопу планирања активности Банке које имају значајног утицаја на промјену структуре или рокова финансијске активе и/или финансијске пасиве Банке, а тиме и на девизну позицију Банке, Сектор средстава и трансакционх послова врши пројекцију девизне позиције, а све у циљу благовременог предузимања одређених активности за континуирано одржавање девизне усклађености финансијске активе и финансијске пасиве.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

30.3. Тржишни ризик (наставак)

30.3.1. Девизни ризик (наставак)

Извјештај о девизним позицијама на дан 31. децембра 2016. године нето:

	EUR	USD	CHF	GBP	Остало	Укупно валуте	У хиљадама BAM	
							BAM	Укупно
Имовина								
Новчана средства и средства код Централне банке	1,945	80	73	3	124	2,225	46,726	48,951
Средства код других банака	1,618	592	-	-	-	2,210	247	2,457
Кредити пласирани комитентима	172,867	-	-	-	-	172,867	39,554	212,421
Некретнине, опрема и нематеријална улагања	-	-	-	-	-	-	6,278	6,278
Обрачуната камата и остала актива	123	-	-	-	-	123	2,659	2,782
	<u>176,553</u>	<u>672</u>	<u>73</u>	<u>3</u>	<u>124</u>	<u>177,425</u>	<u>95,464</u>	<u>272,889</u>
Обавезе								
Депозити банака	-	-	-	-	-	-	-	-
Депозити комитената	82,520	71	46	-	2	82,639	115,731	198,370
Обавезе по кредитима	5,309	-	-	-	-	5,309	12,880	18,189
Субординирани дуг	6,845	-	-	-	-	6,845	-	6,845
Остала пасива	2,570	7	-	-	-	2,577	5,359	7,936
Резервисања за бенефиције за запослене и остале потенцијалне обавезе	-	-	-	-	-	-	144	144
	<u>97,244</u>	<u>78</u>	<u>46</u>	<u>-</u>	<u>2</u>	<u>97,370</u>	<u>134,114</u>	<u>231,484</u>
Нето девизна позиција	<u>79,309</u>	<u>594</u>	<u>27</u>	<u>3</u>	<u>122</u>	<u>80,055</u>	<u>(38,650)</u>	<u>41,405</u>

Кредити пласирани комитентима који су иницијално у BAM, али који имају уговорену EUR валутну клаузулу исказани су као EUR кредити.

У току 2016. године Банка је одржавала отворену индивидуалну девизну позицију у оквирима дозвољених лимита за валуту EUR највише до +/- 30% од износа основног капитала, а за валуту USD до 3% од износа основног капитала, док се укупна девизна позиција кретала у дозвољеним лимитима.

Анализа осјетљивости стране валуте

Банка је највећим дијелом изложена валути EUR. Будући да је BAM фиксно везана за EUR, Банка није значајно изложена промјенама курса EUR.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

30.3. Тржишни ризик (наставак)

30.3.2. Каматни ризик

Банка је изложена вишеструким ризицима, који кроз ефекте промјена висине каматних стопа на тржишту, дјелују на њен финансијски положај и токове готовине. Каматни ризик представља могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Банке услед промјене каматних стопа.

Основни циљ управљања каматним ризиком је да се минимизирају неповољни ефекти промјене висине каматних стопа.

Каматне стопе на кредите зависе од кретања каматних стопа на тржишту новца и од пословне политике Банке.

Каматне стопе на кредите су фиксне за рокове отплате кредита до 36 мјесеци, а варијабилне за рокове отплате преко 36 мјесеци. Изузетак од овог правила су инвестициони кредити за корпоративне клијенте и јавни сектор за које је каматна стопа варијабилна за све рокове отплате. Банка се одредјелила за варијабилну каматну стопу 6 мјесечни EURIBOR заокружен на сљедећу већу десетину, која се усклађује 2 пута годишње и то 30.06. и 31.12..

Каматне стопе на депозите су фиксне а каматне стопе на узете кредите од страних кредитора су варијабилне и везане су за 6 мјесечни EURIBOR.

Основни принцип управљања каматним ризиком јесте принцип усклађивања њених средстава и обавеза према врсти каматне стопе (фиксна каматна стопа или варијабилна) и према доспијећима или датумима поновног одређивања каматне стопе.

Више руководство Банке и Сектор управљања ризицима прати и стара се да Банка оптимизује ниво профитабилности и изложености каматном ризику.

Анализа осјетљивости на каматне стопе

Анализе осјетљивости су урађене на основу изложености каматним стопама финансијских инструмената на датум биланса стања. За промјењиве каматне стопе припремљена је анализа под претпоставком да је неподмирени износ обавеза на дан биланса стања био неподмирен читаву годину. Користи се стопа од 10% умањења или повећања при интерном извјештавању о ризику каматних стопа кључном особљу Банке и представља процјену руководства Банке о разумно могућим промјенама каматних стопа.

Да су каматне стопе биле више или ниже за 10% у односу на постојеће, а да су се друге варијабле одржале константним, Банка би имала умањен/повећан нето добитак за 1,604 хиљаде BAM за годину која завршава 31. децембра 2016. (2015: умањен/повећан добитак за 1,173 хиљаде BAM).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

30.3. Тржишни ризик (наставак)

30.3.2. Каматни ризик (наставак)

Сљедећа табела приказује преглед примјењених годишњих каматних стопа на најзначајније финансијске инструменте:

	У страниј валути	У ВАМ
Актива		
Обавезна резерва код Централне банке	-	0.00%-0.00%
Средства преко обавезне резерве	-	0.20%
Девизни рачуни код иностраних банака	0.40%	-
Кредити пласирани комитентима до једне године:		
- правна лица	-	2.00%-15.50%
- становништво	-	5.50% -15.50%
Кредити пласирани комитентима преко једне године:		
- правна лица	-	2.00%-15.50%
- становништво	8.99%	2.50%-15.50%
Пасива		
Депозити по виђењу правних лица	0.00%	0.00%-0.65%
Депозити по виђењу становништва	0.10%-1.50%	0.10%-1.50%
Краткорочни депозити:		
- правна лица	0.00%	0.50%-1.80%
- становништво	1.10%-2.00%	1.70%-1.70%
Дугорочни депозити:		
- државне институције	-	2.50%
- правна лица	2.80%-3.80%	2.80%-3.80%
- становништво	3.00%-4.20%	3.00%-4.20%
Кредити:		
FSE II	4.929%-5.124%	
IFC	4,75%	
Фонд за развој и запошљавање РС	-	1.20%-3.09%
Фонд становања РС	-	1.20%-2.40%
Фонд за развој источног дела РС		1.50%-2.40%

Банка је изложена разним ризицима, који кроз ефекте промјена висине каматних стопа на тржишту, дјелују на њен финансијски положај и токове готовине. Наредна табела приказује преглед каматносноне и некаматносноне активе и пасиве, са стањем на дан 31. децембра 2016. године:

	У хиљадама ВАМ 31. децембар 2016.		
	Каматносно	Некаматно- носно	Укупно
Монетарна актива			
Новчана средства и средства код Централне банке	21,934	27,017	48,951
Средства код других банака	-	2,457	2,457
Кредити пласирани комитентима	212,421	-	212,421
Некретнине, опрема и нематеријална улагања	-	6,278	6,278
Обрачуната камата и остала актива	580	2,202	2,782
Укупно:	234,935	37,954	272,889
Монетарна пасива			
Депозити банака	-	-	-
Депозити комитената	183,295	15,075	198,370
Примљени кредити	18,189	-	18,189
Субординирани дуг	6,845	-	6,845
Остала пасива	-	7,936	7,936
Резервисања за потенцијалне губитке	-	144	144
Укупно:	208,329	23,155	231,484

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

30.4. Ризик ликвидности

Ризик ликвидности је ризик који настане када Банка није у могућности да у потпуности и без одлагања изврши све обавезе на дан доспијећа. Основни циљ управљања ликвидношћу Банке јесте осигурати да Банка има расположива средства, која условљавају разумне трошкове, како би извршавала све обавезе за очекиване и неочекиване флукуације у билансу стања. Додатно, процес управљања ликвидношћу Банке треба да осигура да постоји довољно ликвидних средстава за финансирање планираног волумена кредитног портфолија.

Стратегија управљања ликвидношћу Банке се спроводи успостављањем контроле над рочном усклађеношћу средстава и извора средстава базираној на реалним и прецизним пројекцијама новчаних прилива и одлива, редовних и ванредних, за различите временске периоде.

Стратегија управљања ликвидношћу aktive обухвата:

- настојање да се у активи држе ликвидни облици имовине који би се у случају веће изложености ризику ликвидности могли продати на тржишту без губитака (да у сваком моменту располаже са довољном количином ликвидних средстава за покриће евентуалних обавеза);
- диверзификација улагања по клијентима, тржиштима, привредним гранама и рочности пласмана.

Стратегија за управљање пасивом у контексту ликвидности обухвата:

- настојање да се обезбиједи стабилност депозита уз што веће учешће депозита са дужим роковима доспијећа,
- максимална диверзификација извора средстава по доспијећу, стабилности, поријеклу, тржишту и инструментима,
- нарочита пажња према великим депозитима,
- обезбјеђење аранжмана са домаћим и страним банкама о узајамном пружању међубанкарских кредита за ликвидност како би се у случају вишкова ликвидности средстава пласирала уз одговарајућу каматну стопу, односно у случају недостатка средстава за ликвидност она обезбјеђивала под повољним условима.

Примарни извори средстава су локални депозити до којих Банка долази адекватном депозитном политиком и политиком каматних стопа.

За доношење, потпуност и спровођење Програма за управљање ризиком ликвидности одговоран је Надзорни одбор Банке и Управа Банке.

За свакодневно праћење дневне ликвидности Банке задужен је руководилац Сектора средстава и трансакционих послова и Комисија за ликвидност, за праћење краткорочне ликвидности Комисија за ликвидност, а за праћење дугорочне ликвидности ALCO одбор (Одбор за управљање активом и пасивом Банке).

Одговорна лица прате позицију ликвидности и композицију доспијећа aktive и пасиве и:

- обављају оперативно управљање ликвидним средствима на дневној основи,
- упоређују позиције са пројектованом позицијом како би се утврдили трендови у позицијама ликвидности и предузеле корективне мјере да би позиција ликвидности и несклад у доспијећу били у складу са законом и лимитима које је одредио Надзорни одбор Банке.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

30.4. Ризик ликвидности (наставак)

Наредна табела приказује ГАП анализу средстава и обавеза према одговарајућој доспјелости на основу преосталог периода до уговореног датума доспијећа, кроз усклађеност потраживања и обавеза по периодима доспијећа, у складу са регулативом АБРС.

31. децембра 2016. године	У хиљадама ВАН				
	До мјесец дана	Од 1 до 3 мјесеца	Од 3 до 12 мјесеци	Преко 1 године	Укупно
АКТИВА					
Новчана средства и средства код					
Централне банке	48,951	-	-	-	48,951
Средства код других банака	2,457	-	-	-	2,457
Кредити пласирани комитентима	19,443	15,277	71,105	106,596	212,421
Некретнине, опрема и нематеријална улагања	-	-	-	6,278	6,278
Обрачуната камата и остала актива	2,677	35	19	51	2,782
Укупна актива	73,528	15,312	71,124	112,925	272,889
ПАСИВА					
Депозити банака	-	-	-	-	-
Депозити комитената	41,462	15,567	81,348	59,993	198,370
Примљени кредити	122	2,206	3,273	12,588	18,189
Субординирани дуг	-	-	-	6,845	6,845
Остала пасива	2,440	890	2,696	1,910	7,936
Резервисања за потенцијалне губитке	-	-	-	144	144
Укупна пасива	44,024	18,663	87,317	81,480	231,484
Рочна усклађеност/неусклађеност	29,504	(3,351)	(16,193)	(31,445)	41,405

30.5. Оперативни ризик

Управљање оперативним ризиком је важан дио пословања Банке, који обезбјеђује минимизирање неповољних ефеката на зараде и капитал Банке. Управљање оперативним ризицима подразумева:

- формирање мреже старатеља и извјестилаца оперативних ризика по секторима и службама, који су задужени за извођење активности на подручју управљања оперативним ризицима,
- вођење евиденције о насталим штетним догађајима,
- идентификацију и оцјењивање оперативних ризика на свим процесима, те усвајање мјера за смањење ризика,
- редовно извјештавање о насталим штетама и детаљном сагледавању идентификованих ризика по процесима,
- праћење извођења предложених мјера савладавања оперативних ризика.

Управљање оперативним ризиком се врши на основу:

- праћења насталих штетних догађаја из дјелокруга оперативних ризика,
- идентификације ризика по процесима у Банци,
- мјерења значајних ризика,
- континуиране контроле и праћења оперативних ризика,
- формирања износа минималног адекватног капитала.

Праћење насталих штетних догађаја из дјелокруга оперативних ризика даје историјски преглед о величини и врсти реализованих оперативних ризика и одвија се у складу са Процедурама и упутством за евидентирање штетних догађаја.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

30.5. Оперативни ризик (наставак)

Управљање оперативним ризицима се састоји од сљедећих активности:

- идентификација постојећих извора оперативних ризика и извора који могу настати увођењем нових производа, система или активности,
- мјерење оперативних ризика тачном и правовременом процјеном тог ризика,
- континуирана контрола оперативних ризика која обезбјеђује његово одржавање до нивоа који је прихватљив за ризични профил Банке, његово смањење и свођење на најмању могућу мјеру,
- континуирано праћење оперативних ризика анализом стања, промјена и трендова изложености Банке том ризику,
- формирање износа минималног капитала за заштиту од настанка губитака по основу оперативног ризика-МАКОР,
- јасно дефинисана овлаштења и линије одговорности у процесу преузимања и управљања оперативним ризицима,
- систем којим се обезбјеђује да се сви радници Банке упознају са својим обавезама у процесу управљања оперативним ризиком,
- систем за редовно извјештавање Надзорног одбора и Управе Банке о функционисању система за управљање оперативним ризиком,
- обавезу периодичног преиспитивања као и обавезу Надзорног одбора Банке да најмање једном годишње врши анализу и оцјену адекватности успостављеног система за управљање оперативним ризиком Банке.

30.6. Управљање капиталом

Капитал представља риједак економски ресурс и управљање капиталом чини једну од најважнијих компонената опрезног, ефикасног и стратешког планирања и управљања Банком. Политика управљања капиталом обухвата обезбјеђење и одржавање квантитета и квалитета капитала најмање на нивоу минималних стандарда из Одлуке о минималним стандардима управљања капиталом банака и капиталној заштити, односно, минимални износ оснивачког капитала и најнижи износ нето капитала који Банка мора одржавати не може бити мањи од 15 милиона BAM. Капитал Банке у складу са Одлуком чине износи основног (Tier 1), допунског (Tier 2), а нето капитал чини износ капитала умањен за одбитне ставке.

Основни капитал Банке чине: акцијски капитал уплаћен у новцу и остале резерве формиране из добити након опорезивања на основу одлуке Скупштине Банке, умањен за одбитне ставке: непокривени губици из ранијег периода и износ нематеријалне имовине. Допунски капитал Банке обухвата износ општих резерви за покриће кредитних губитака за активу Банке процијењену као категорија А - Добра актива, износ субординираних дугова (највише 1/2 почев од 31. децембра 2015. године односно 1/3 почев од 31. децембра 2016. године од износа основног капитала) при чему основни капитал износи најмање 9% укупног ризика активе. Одбитна ставка од капитала је износ недостајућих резерви за кредитне губитке по регулаторном захтјеву (које Банка није формирала).

Политике Банке за обезбјеђење квантитета и квалитета капитала Банке обухватају:

- у погледу састава и профила акционара, акценат је на акционаре из области банкарства, микрокредитирања, финансијског инвестирања, предузећа из области привреде, те физичка лица,
- политику више врста инструмената капитала посебно у основном и допунском капиталу, те смањење или избјегавање одбитних ставки капитала Банке,
- у погледу распореда остварене добити, у складу са прописима, повећање укупног капитала Банке,
- у погледу висине адекватности капитала, када иста падне испод 15%, Банка почиње да предузима активности на побољшању исте путем расписивања нове емисије, повећања допунског капитала уз давање приоритета реструктурирању некавалитетне активе, отпису трајних обавеза, узимању субординираних дугова. Све наведене активности су у циљу спречавања смањења адекватности капитала испод законског минимума од 12%.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршава 31. децембра 2016. године

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

30.6. Управљање капиталом (наставак)

Процедуре за стално праћење стања се обезбјеђују кроз:

- вођење ажурних књиговодствених евиденција,
- праћења стања капитала по квантитету, квалитету и структури,
- праћењем и анализом ставки биланса и ванбилансних кредитних еквивалената,
- извјештавањем о насталим промјенама у капиталу и промјенама које могу значајно негативно утицати на адекватност капитала,
- предлагањем мјера које је неопходно предузети у циљу обезбјеђења структуре квантитета и квалитета капитала,
- планирање капитала у смислу предвиђања будућих потреба Банке за капиталом.

План за одржавање адекватног капитала Банке усклађен је 31.12 2016. године са Одлуком о минималним стандардима управљања капиталом банака и капиталној заштити те са плановима укупних активности узимајући у обзир текуће стање и очекиване утицаје предвиђених промјена у пословању и окружењу. Банка је у обавези да одржава адекватност капитала минимално 12%, а руководство Банке редовно прати показатеље адекватности капитала Банке и извјештај у прописаној форми, на кварталној основи, доставља АБРС.

На дан 31. децембра 2016. године сви показатељи капитала Банке су у сагласности са прописаним:

	У хиљадама BAM	
	Година која се завршава	
	31. децембра	
	2016.	2015.
Основни капитал	38,218	35,946
Допунски капитал	9,798	5,657
Одбитне ставке капитала	(8,874)	(8,689)
Износ нето капитала Банке	39,142	32,914
Укупна ризична актива и ризични ванбиланс	226,446	190,169
Пондерисани оперативни ризик	18,558	13,512
Укупно пондерисана ризична актива, ванбиланс	245,004	203,681
% адекватности капитала	16.00%	16.16%

31. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАНА БИЛАНСА

До дана објаве ових финансијских извјештаја није било других догађаја након дана биланса који би захтијевали додатно објелодањивање или корекцију финансијских извјештаја Банке за пословну 2016. годину.

32. ДЕВИЗНИ КУРС

Званични курс примијењен за прерачун позиција биланса стања на дан 31. децембра 2016. и 2015. године за сљедеће значајније валуте износи:

	У Конвертибилним маркама	
	31. децембар	31. децембар
	2016.	2015.
USD	1.8554	1.7900
CHF	1.8212	1.8086
EUR	1.9558	1.9558